
Redovisningen av resultatet av den särskilda satsningen
mot den grova organiserade brottsligheten

Myndigheter i samverkan 2012

mot den organiserade brottsligheten

Ekobrottsmyndigheten

Försäkringskassan

Kriminalvården

Kronofogden

KUSTBEVAKNINGEN

Polisen

Skatteverket

Säkerhetspolisen

Tullverket

ÅKLAGARMYNDIGHETEN

Innehåll

Samverkansrådet har ordet	2
Bakgrund	3
Inriktningen 2012 från samverkansrådet	4
Allmänt om arbetet	5
Samverkansmönster i insatserna.....	5
Ökat fokus mot strategiska personer.....	5
Administrativa åtgärder.....	6
Tillgångsinriktad brottsbekämpning.....	6
Insatsernas karaktär.....	7
Mål för insatserna.....	7
Händelserna i Malmö.....	7
Ökad redovisad resursinsats.....	8
Färre insatser.....	8
Rättegången i Södertäljeinsatsen tas om.....	8
Insatserna som står för en stor del av resultatet.....	8
Resultat 2012	9
Datakvalitet och felkällor.....	9
Antalet insatser och genomströmningstid.....	9
Bedömning av resultatet.....	10
Ökad resursinsats av de flesta aktörerna.....	11
Fler misstänkta och häktade.....	12
Färre åtalade och dömda.....	13
Bättre resultat för tillgångsinriktad brottsbekämpning.....	14
Fortsatt stora beslag av amfetamin och cannabis.....	15
Stort beslag av automatvapen.....	15
Ökat internationellt arbete.....	16
Underrättelseverksamheten vid Nuc och Ruc	17
Lägesbilden.....	17
Verksamheten vid Nuc.....	17
Metodutveckling.....	17
Verksamheten vid Ruc.....	17
Myndigheternas arbete med tillgångsinriktad brottsbekämpning	19
Slutsatser från kvalitativa slutuppföljningar	21
Åtgärder till följd av Brå-utvärdering	22
Reflektion och framåtblick från operativa rådet	23
Bilaga 1. Regeringsuppdraget	24
Bilaga 2. Den myndighetsgemensamma plattformen	25
Bilaga 3. Flödesbild över insatsernas förlopp i tiden	26
Bilaga 4. Exempel på omfattande samverkan, Södertäljeinsatsen	27
Bilaga 5. Bilagd statistik	28

Samverkansrådet har ordet

Grov organiserad brottslighet fortsätter att vara ett växande problem, i Sverige och i stora delar av världen.

I den myndighetsgemensamma satsningen mot grov organiserad brottslighet görs ett omfattande underrättelse- och analysarbete. Helhetsbilden är tydlig: Den grova kriminaliteten organiserar sig antingen i hierarkiska, maffialiknande strukturer, eller i föränderliga nätverk, där man genomför brottsupplägg i projektform. Brottsligheten är i huvudsak densamma: narkotikahandel, rån, systematiska bedrägerier, grova stölder, grova skattebrott, utpressning, människohandel och människosmuggling.

Den grova brottsligheten drabbar privatpersoner, företag och samhällsinstitutioner. De grovt kriminella skapar ett parallellt samhälle, undviker att betala skatt och parasiterar på välfärden. Brottsligheten är ekonomiskt skadlig och ett hot mot alla människor som kommer i dess väg.

Att den grova organiserade brottsligheten ökar beror till stor del på förändringar i vårt samhälle:

- Rörligheten över landsgränser har ökat med Schengen-samarbetet och avskaffade gränskontroller inom EU. Den fria rörligheten utnyttjas allt flitigare av kriminella individer och nätverk.
- Ny teknologi, i synnerhet internet, har gjort det enklare för kriminella att leda nätverk, över stora geografiska avstånd. Teknologin underlättar också för många grova brott, till exempel narkotikahandel och bedrägerier.
- Den kriminella världen blir allt flexiblar. Kriminella individer ingår i större utsträckning i föränderliga nätverk och samarbetar i projektform för att begå olika typer av brott.
- Utanförskapet i samhället är ytterligare en förklaring. Arbetslöshet, socialt arv och segregation skapar ett socioekonomiskt utanförskap som gör det enklare att rekrytera unga människor till kriminell verksamhet.

Dessa förändringar kan inte de samverkande myndigheterna i denna satsning påverka. Däremot kan vi tillsammans försvåra för den grova kriminaliteten att verka i Sverige. Genom noggrann kartläggning har vi ringat in centrala kriminella individer och brottsfenomen och kan nu bekämpa kriminaliteten med samlad kraft. Utöver rättsväsendets lagföring kan vi, när förutsättningar finns, kräva dem på skatt och obetalda skulder.

En framgångsfaktor för denna satsning är att den blir allt mer myndighetsgemensam. Det syns i det faktum att de myndigheter som ingår i denna samverkan har lagt ner väsentligt mer tid i genomförda insatser under 2012 jämfört med tidigare år. Det syns även i de ärenden som de regionala underrättelsecentren arbetat fram, där arbetet mot ekonomisk brottslighet och bedrägerier blivit allt mer framträdande.

Dessutom har samverkan med Sveriges kommuner, landsting och näringsliv intensifieras för att öka användningen av administrativa åtgärder mot grov organiserad brottslighet på bred front.

Resultatet för 2012 visar att satsningen fortsätter att utvecklas i positiv riktning. Operativa rådets medlemmar påtalar att satsningen även ger ett stort mervärde i det arbete mot grov organiserad brottslighet som myndigheterna bedriver i sin egen linjeverksamhet. Sammantaget visar detta att denna banbrytande samverkan i kampen mot grov organiserad brottslighet är den rätta vägen framåt.

Bengt Svenson

Rikspolischef och ordförande i Samverkansrådet

Bakgrund

Denna redovisning är en återrapportering enligt uppdrag i regleringsbrevet för Polisen 2012:

Resultatet av den särskilda satsningen mot den grova organiserade brottsligheten ska redovisas årligen i samband med årsredovisningen (Ju2008/5776/PO).

I början av juni 2009 undertecknades en överenskommelse¹ mellan Ekobrottsmyndigheten, Kriminalvården, Kronofogdemyndigheten, Kustbevakningen, Rikspolisstyrelsen, Skatteverket, Säkerhetspolisen, Tullverket och Åklagarmyndigheten. Under 2010, beslutades att även Försäkringskassan skulle erbjudas möjlighet att ingå i den myndighetsgemensamma satsningen mot grov organiserad brottslighet. De är sedan april 2010 fullvärdiga medlemmar i samtliga forum inom satsningen. I denna redovisning benämns ovanstående myndigheter fortsättningsvis de samverkande myndigheterna.

Den myndighetsgemensamma satsningen mot den grova organiserade brottsligheten inleddes den 1 juli 2009. Organisationen för satsningen består av Samverkansrådet, Operativa rådet, ett kansli, Nuc², åtta Ruc³ och åtta aktionsgrupper. Denna gemensamma plattform beskrivs i bilaga 2.

1 Överenskommelse om vissa åtgärder för att säkerställa en effektiv och uthållig bekämpning av den grova organiserade brottsligheten (POA 400-4599/08).
2 Nationellt underrättelsecenter.
3 Regionala underrättelsecenter.

Inriktningen 2012 från Samverkansrådet

Samtliga myndigheter ska säkerställa att det finns resurser för åtgärder inom den gemensamma satsningen. De i under-rättelsearbetet samverkande myndigheterna ska ha en gemensam inriktning i det operativa arbetet. Fokus ska ligga på strategiska personer och deras nätverk, och deras brottslighet, med beaktande av deras kapacitet att agera inom de tre brottsområden som bedöms som särskilt samhällsfarliga, i kombination med varandra. Dessa är användandet av

1. företag i brottslig verksamhet
2. otillåten påverkan
3. våld och hot

För att skapa ett underlag för prioriteringar ska en kapacitetsgradering genomföras av vilket samhällshot kriminella personer, deras brottslighet samt deras kriminella kontaktnät utgör.

Det kan även finnas andra särskilda strategiska skäl till prioritering. Exempel på sådana skäl kan vara att en person och dennes nätverk har hög kapacitet inom något av brottsområdena eller begår gränsöverskridande brottslighet av samhällsfarlig eller systemhotande karaktär. Vid prioritering ska möjligheten att förverka tillgångar och återföra brottsutbyte, även i ett internationellt perspektiv, särskilt beaktas.

Vid analysen och valet av insatser ska, utöver den rent brottsbekämpande insatsen, möjligheten till administrativa åtgärder med syfte att försvåra för brottsligheten också prioriteras. Sådana åtgärder ska ske i samarbete mellan myndigheterna men också i samarbete med andra myndigheter eller aktörer utanför myndighetssamverkan. Erfarenheter ska också tas tillvara i ett brottsförhindrande och brottsförebyggande arbete.

Allmänt om arbetet

Operativa rådet har under året sammanträtt en gång per månad. En av rådets huvuduppgifter är att hantera frågor om de myndighetsgemensamma insatser som pågår samt ta beslut om att inleda nya insatser eller avsluta pågående. En insats beslutad av Operativa rådet innebär att rådet tagit ett beslut om att utifrån uppställda mål avsätta resurser för myndighetsgemensam brottsbekämpande verksamhet under ledning av en myndighet eller aktionsgrupp.

För Åklagarmyndigheten och Ekobrottsmyndigheten gäller att myndigheten och åklagaren har olika roller under de insatser som beskrivs i rapporten. Myndigheten deltar i Operativa rådet och deltar i handläggning och beslut om de insatser som ska stödjas i det myndighetsgemensamma arbetet. Den eller de åklagare som handlägger utredningar under insatsen prövar självständigt frågan om en förundersökning ska inledas och leder därefter denna. Under förundersökningen beslutar åklagaren självständigt i frågor om tvångsmedel och intermistiska beslut samt beslut i åtalsfrågan. Även i det rättsliga samarbetet har åklagaren en självständig roll som ska säkerställa att utredningen och andra åtgärder utförs på ett rättssäkert sätt. Åklagaren för sedan talan i domstol.

Under 2012 har det bedrivits två insatser som varit särskilt omfattande. Den ena är den så kallade Södertäljeinsatsen⁴. Den andra, som består av två insatser beslutade av Operativa rådet, benämns i det som följer Malmöinsatsen⁵.

SAMVERKANSMÖNSTER I INSATSERNA

Graden av samverkan i en insats, här benämnt samverkansmönster, bedöms utifrån

- antalet myndigheter som samverkat
- omfattningen av resurser och aktiviteter för respektive myndighet i insatsen samt när de arbetat under insatsens förlopp.

Det vanligaste samverkansmönstret i insatserna under 2009 och början av 2010 var att en polisiär aktionsgrupp arbetade i den egna regionen med stöd av polisiära linjeresurser. Den enda mer påtagliga samverkan därutöver skedde med Åklagarmyndigheten.

Från och med andra halvan av 2010 blev övriga samverkande myndigheters delaktighet i insatserna större. Från och med 2011 blev det också betydligt vanligare att aktionsgruppspersonalen arbetade i insatser utanför den egna regionen.

Under 2012 har myndigheternas samverkan i insatserna blivit än mer bred och omfattande. Ett vanligt samverkansmönster är att Polisen, Ekobrottsmyndigheten och Skatteverket samverkar i insatserna. Vanligt är att två av dessa myndigheter varit de som i huvudsak varit aktiva i insatsen och den tredje förekommer främst som en tillfällig aktör under en fas av insatsen. Det förekommer också att en myndighet redovisat arbetad tid i insatsen efter det att de övriga i stort sett avslutat sina aktiviteter. Under 2012 har det utöver Ekobrottsmyndigheten och Skatteverket främst varit Åklagarmyndigheten som självständigt arbetat vidare i en insats efter det att övriga aktörer avslutat sina aktiviteter.

Tullverket har varit en huvudaktör i två insatser. De har då i huvudsak samverkat med polisen. Kustbevakningen har än så länge enbart varit en huvudaktör i en av insatserna, i samverkan med främst polisen, men även med Skatteverket.

Försäkringskassans, Kronofogdemyndighetens, Kriminalvårdens och Säkerhetspolisens aktiviteter är ofta svårare att förutse i insatserna. Deras redovisade tid är också generellt betydligt mindre än de övriga aktörernas. Om Södertäljeinsatsen och Malmöinsatsen läggs samman har en klar merpart av tiden för Försäkringskassan, Kriminalvården och Säkerhetspolisen redovisats i någon av dessa insatser under 2012. Även Kronofogdemyndighetens redovisade tid avser i hög grad dessa båda insatser, men för dem har spridningen av arbetstiden över insatserna varit större.

I bilaga 4 redovisas schematiskt hur myndigheterna redovisat arbetstid i Södertäljeinsatsen. Sådan bred och omfattande samverkan har även förekommit i Malmöinsatsen och i en insats under 2012 som i huvudsak varit riktad mot grov organiserad brottslighet – främst ekonomisk brottslighet – kopplad till restaurangverksamhet i Stockholm. Den sist nämnda insatsen har letts av Rikskriminalpolisen.

ÖKAT FOKUS MOT STRATEGISKA PERSONER

Att arbeta mot personer som bedöms vara särskilt samhällsfarliga, på grund av deras kapacitet och deras strategiska positioner inom den grova organiserade brottsligheten, är centralt i den myndighetsgemensamma satsningen. Dessa personer benämns strategiska personer.

Syftet med arbetet är att reducera och, helst, eliminera den strategiska personens förmåga att utöva samhällsfarlig kriminalitet. Det gäller också att kartlägga personens nätverk. Där finns ofta företag som finansierar brottslig verksamhet, och individer i personens inre krets vilka har hög kapacitet att utöva våld och hot samt otillåten påverkan. En myndighets-

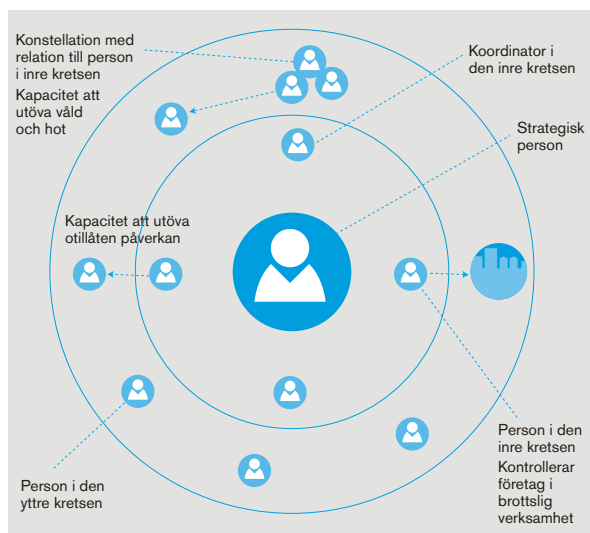
⁴ En omfattande insats som från början avsåg att arbeta mot kriminella strukturer i Södertälje, vilket fortfarande är ett mål för insatsen. Den har emellertid även kommit att utvidgas till personer, konstellationer och brott som inte har någon tydlig koppling till Södertälje.

⁵ Två beslutade insatser av Operativa rådet som inleddes mot bakgrund av den särskilda brottsproblematik som uppstod i Malmö under senare delen av 2011 och i början av 2012.

gemensam bild av en person och dennes nätverk ska medföra att samtliga myndigheter kan bedöma vilka strategier och åtgärder som ska tillämpas i ett visst ärende.

Den inre och yttre kretsen utgör personens kapacitet

Runt den strategiska personen finns en inre och en yttre krets. De används för att organisera och kontrollera resurser samt att koordinera kriminella aktiviteter. Karaktäristiskt för denna typ av nätverk inom grov organiserad brottslighet är att enskilda individer vanligtvis inte har fullständig kontroll över skeenden och kriminella aktiviteter. Detta skapar handlingsutrymme och befäster makten hos den strategiska personen. För att bedöma hur ett nätverk är organiserat krävs därför både underrättelseinhämtning och analys.

Figur 1, Schematisk bild över en strategisk person och olika väsentliga relationer till denne.

Metodmässig och analytisk samordning

En strategisk persons brottsområde kan sträcka sig över flera myndigheters ansvarsområden. I nätverket runt personen kan det exempelvis förekomma företag som verkar i gråzonen mellan det legala och det illegala. Samma nätverk kan ägna sig åt omfattande bidragsbrott och samtidigt vara involverade i smuglingsbrott. I ett sådant scenario utnyttjas svagheter i myndigheters kontrollsystem. Den metodmässiga samordningen har utvecklats i takt med att den myndighetsgemensamma satsningen har fått en fastare struktur. Myndigheternas möjligheter till underrättelseinhämtning kan kombineras till gemensamma analyser. Detta är nödvändigt för att kunna utarbeta relevanta åtgärder. Dessa kan vara riktade direkt mot den strategiska personen eller indirekt mot personer i den inre eller yttre kretsen. Inom satsningen finns en gemensam analysmetod vilket är en stark framgångsfaktor. De sårbar-

heter som finns i respektive myndighets kontrollsystem minskar som en positiv effekt av detta.

Ytterligare samverkan till följd av satsningen

I och med att formerna och strukturerna utvecklats har även andra typer av samverkan utanför den myndighetsgemensamma satsningen initierats. Bland annat har Kronofogdemyndigheten i samverkan med Kriminalvården riktat utmätning mot ett betydande antal personer, som vid utmätningstillfället verkställde fängelsestraff, med koppling till grov organiserad brottslighet. De nära samverkansformerna har även bidragit till kunskapsöverföring mellan myndigheterna, vilket ökat den egna kompetensen. En ökad förståelse för andra myndigheters arbetsätt, verktyg och uppdrag ökar också förutsättningarna för att samverka utanför satsningen.

ADMINISTRATIVA ÅTGÄRDER

Samma individer kan vara aktuella för handläggning vid olika myndigheter. Det kan vara i form av en verkställighet inom Kriminalvården, ett ärende om bidrag hos Försäkringskassan eller en utmätning handlagd av Kronofogdemyndigheten. Kriminalvården kan genom noggrann utredning av strategiska personer till exempel avslå ansökan om verkställighet med fotboja på grund av att personen verkar inom den grova organiserade brottsligheten. Kronofogdemyndigheten kan samtidigt arbeta mot samma individ och dennes nätverk genom att kontrollera efterlevnaden av näringsförbud, säkra eller utmäta tillgångar. Ett annat exempel på administrativa åtgärder är att Försäkringskassan dels indikerar att olika former av bidrag missbrukas, dels gör egna kontrollutredningar.

De icke brottsbekämpande myndigheterna är ett komplement till de brottsbekämpande myndigheternas möjligheter till lagföring. Alla myndigheter bidrar till att de samlade insatserna följer en mer handfast handläggning. Principen bakom detta är att göra det svårt att vara relaterad till grov organiserad brottslighet i Sverige och att detta inte ska löna sig. Arbetet syftar också till att motverka att legala system utnyttjas i syfte att bedriva grov organiserad brottslighet.

Under 2012 har det även tagits initiativ till samverkan med andra lämpliga samverkanspartner för att kunna vidta administrativa åtgärder mot den grova organiserade brottsligheten. Det rör sig bland annat om Arbetsförmedlingen, länsstyrelser, kommuner, landsting och näringsliv.

TILLGÅNGSINRIKTAD BROTTSEKÄMPNING

De åtgärder och insatser som skett under året har inte bara lett till ett förbättrat resultat vad gäller återförande av brottsutbyte i de insatser som beslutats av Operativa rådet eller handlagts

vid Ruc. De har även skapat en bättre grund för att återföra brottsutbyte i myndigheternas verksamhet utöver satsningen. Många små insatser mot flera kriminella aktiviteter kan vara väl så viktiga som ett fåtal större.

Arbetet innan ett ärende beslutas i Operativa rådet

Arbetet med myndighetssamverkan och tillgångsriktad brottsbekämpning har utvecklats ytterligare 2012. De erfarenheter som vunnits i underrättelsearbetet vid Ruc har lett till att man har blivit allt bättre på att välja ut lämpliga ärenden och att använda den information som inhämtas. Den myndighetsgemensamma satsningen har öppnat nya kontaktvägar. Den har dessutom satt ett tydligare fokus på vikten av att angripa brottsvinster och de olika möjligheter som står till buds för olika myndigheter att angripa dessa brottsvinster.

Arbetet i insatser beslutade i Operativa rådet

Även inom den operativa fasen av de insatser som beslutas av Operativa rådet har man kunnat iaktta en förbättrad samverkan som lett till en effektivare användning av myndigheternas olika kompetenser och verktyg.

Operativa rådets beslut att det i varje aktionsgrupp ska finnas någon med särskild kunskap om tillgångsutredning har varit en framgångsfaktor. Under året har det bedrivits fortsatt utbildning av den personal som ska ha denna särskilda kompetens.

INSATSERNAS KARAKTÄR

De insatser som beslutas av Operativa rådet varierar mycket avseende karaktär, omfattning och betydelse för det sammanlagda resultatet. I början av den myndighetsgemensamma satsningen prioriterades att få de då nybildade aktionsgrupperna att börja arbeta tillsammans inom den egna regionen. De tidiga insatserna var generellt mindre omfattande och pågick kortare tid jämfört med de insatser som inletts senare. Två undantag är den så kallade dopningshärvan med centrum i Norrland och Södertäljeinsatsen – båda hade vid utgången av 2012 pågått under flera år. Över lag har dock insatserna blivit mer omfattande och fler insatser har fått en tydligare inriktning mot ekonomiska brott och återförande av brottsutbyte. Aktiviteterna i insatserna från andra myndigheter än polisen har ökat mycket sedan satsningen inleddes. Från och med 2011 blev det också vanligare att aktionsgruppspersonalen arbetade utanför den egna regionen, i insatser med ledning av annan region eller myndighet.

MÅL FÖR INSATSERNA

I underlaget till en insats anges målpersonerna för insatsen. I flertalet fall har dessa en nära koppling till en kriminell konstellation.⁶ Även om huvudfokus varit riktat mot målpersonerna har det inte varit ovanligt att insatserna även kommit att avse andra personer inom konstellationen än de som ursprungligen var utpekade. En insats kan också utvidgas till angränsande kriminella konstellationer och enskilda individer utanför den konstellation som initialt varit i fokus. Det förekommer också insatser som i högre grad riktar sig mot kriminella strukturer och brottsfemomen än mot personer eller enskilda konstellationer. Under 2012 har målen för insatserna omfattat strategiska personer för den grova organiserade brottsligheten och deras nätverk. Dessa personer har identifierats gemensamt och systematiskt av de samverkande myndigheterna. Det innebär att utgångspunkten för att sätta målen har strukturerats och blivit mer grundad på en myndighetsgemensam problembild och en gemensam strategi än vad som tidigare varit fallet.

Ekonomisk brottslighet eller narkotikabrott förekommer i de allra flesta målen för insatserna. Nästan samtliga av de insatser som beslutas av Operativa rådet omfattar emellertid multikriminalitet, det vill säga många olika typer av brott i kombination. Det går sällan att ange någon specifik brottstyp som insatsen omfattat. Initialt kan insatsen till exempel vara riktad mot ekonomisk brottslighet eller narkotikabrott och ett fåtal målpersoner. I efterhand kan det visa sig att den istället i huvudsak kommit att avse andra brottstyper, och ett betydligt större antal personer.

HÄNDELSENA I MALMÖ

I början av året kom Malmö att uppmärksammas i samband med att det där ägt rum en rad mord under en relativt kort tid. Mot denna bakgrund, samt en i övrigt omfattande problembild, beslutades om olika åtgärder med syfte att klara upp mordena samt att arbeta mer övergripande mot problematiken i Malmö. I denna redovisning ingår endast de insatser som beslutas av Operativa rådet. Övriga myndighetsresurser som använts för att arbeta med problematiken i Malmö och resultatet av deras arbete ingår inte i denna redovisning. Emellertid har det funnits en avgränsningsproblematik. Det ska också noteras att Malmöinsatsen även omfattat ett arbete mot grov organiserad brottslighet utanför Malmö.

Enligt den redovisade arbetstiden står Malmöinsatsen för en fjärdedel av den arbetade tiden för all aktionsgruppspersonal under 2012. Även antalet misstänkta som redovisats i insatsen utgör en fjärdedel av samtliga misstänkta personer i

⁶ I redovisningen används denna benämning som ett samlingsnamn för grupperingar, gäng, organisationer, sammanslutningar med mera, dock inte nätverk – som mer bygger på funktion än på medlemskap, tillhörighet, gemenskap etcetera.

insatserna. Insatsen står för närmare hälften av de utdömda fängelseåren i tingsrätt i samtliga insatser 2012 och en femtedel av antalet häktade personer.

ÖKAD REDOVISAD RESURSINSATS

Den redovisade arbetstiden i insatserna beslutade av Operativa rådet har ökat med 25 procent i förhållande till 2011 och med 15 procent i förhållande till 2010. En av anledningarna är att det under 2012 pågått fyra insatser med en förhållandevis omfattande redovisad arbetstid för polisiär linjepersonal. Om, och på vilket sätt, denna tid ska räknas med i insatserna beslutade av Operativa rådet är inte klart definierat. Den redovisade tiden har dock ökat i förhållande till 2011 även exklusive polisiär linjepersonal. Både den redovisade tiden för aktionsgrupperna och sammantaget för andra myndigheter än polisen har ökat. Ökningar noteras för de flesta myndigheter. Det är andra myndigheter än polisen som främst bidragit till att det redovisats mer tid 2012 jämfört med 2010.

FÄRRE INSATSER

Under 2012 har 4 nya insatser inletts och 6 har avslutats, vilket i båda fallen är färre än de två föregående åren. En av orsakerna är att det istället för nya insatser har inletts betydande underinsatser i främst Malmöinsatsen och Södertäljeinsatsen. Det är också naturligt att det blir stora variationer av antalet insatser vid en jämförelse mellan kalenderår.

RÄTTEGÅNGEN I SÖDERTÄLJEINSATSEN TAS OM

Större delen av den tingsrättsdom i Södertäljeinsatsen, som varit mycket uppmärksam i massmedierna, återförvisades av hovrätten på grund av domstolsjäv. Detta innebar att det enskilt mest betydande resultatet – sett till antalet dömda och utdömd fängelsestid (enligt domen från augusti 2012⁷) – inte kan räknas med i resultatet för 2012.

Färre domar

Den sammanlagda utdömda påföljden i tingsrätten i form av fängelseår har varit lägre 2012 än de föregående åren. Ett kalenderår är en förhållandevis kort period för uppföljning av insatser som genomsnittligt pågår cirka 10 månader. Tidspannet för de olika faserna i arbetet varierar också mycket mellan insatserna. Det är därför förväntat med stora variationer i utfallet mellan åren. En ytterligare omständighet som uppkom under 2012 var att tingsrättsdomen i Södertäljeinsatsen återförvisades.

INSATSERNA SOM STÅR FÖR EN STOR DEL AV RESULTATET

Två insatser står för drygt 80 procent av utfallet avseende utdömd fängelsestid i tingsrättsdomar under 2012. Malmöinsatsen är den ena insatsen. Den andra är en omfattande insats som leddes av Tullverket.

Sex insatser har stått för närmare 80 procent av den arbetade tiden, antalet misstänkta och häktade under 2012. Dessa insatser har varit:

- Malmöinsatsen, med ledning av Region Syd.
- Södertäljeinsatsen, med ledning av Region Stockholm.
- En insats med ledning av Region Öst.
- En insats med ledning av Region Nord.
- En insats med ledning av Region Väst.
- En insats i Västerås, med ledning av Region Mitt.

Under året har det pågått ytterligare två omfattande insatser, en med ledning av Region Bergslagen och en med ledning av Rikskriminalpolisen.

⁷ Södertälje tingsrätt. Mål nr B 2781-10.

Resultat 2012

Resultatet av den myndighetsgemensamma satsningen redovisas genom

- kvantitativ redovisning för de insatser som beslutats av Operativa rådet och analys av resultatet utifrån resursinsats, aktiviteter, rättsliga och administrativa åtgärder och dess påföljder och effekter
- kvalitativ beskrivning och bedömning av verksamheten i satsningen utifrån enkäter och uppföljningar av genomförda insatser.

Resultatet omfattar händelser i insatser som påbörjats före 2012 och i insatser som fortfarande pågår vid utgången av 2012.⁸ Utfallet i form av till exempel antalet misstänkta och dömda personer är ofta trubbiga mått på hur värdefulla insatserna varit för bekämpningen av grov organiserad brottslighet. En mer kvalitativ bild redovisas därför som ett komplement till dessa uppgifter. Den kvalitativa bilden av verksamheten bygger i första hand på djupuppföljningar av insatserna samt på enkäter som riktat sig till myndigheternas operativa representanter i satsningen, det vill säga till medlemmarna i Operativa rådet, samt till samordnarna för Ruc.

DATAKVALITET OCH FELKÄLLOR

De händelser som har stor betydelse för resultatet av en insats inträffar ofta med långa och ojämna mellanrum. Av den anledningen är det vanskligt att värdera utvecklingen genom att jämföra resultatet mellan kalenderår.

Fortfarande bedöms det finnas vissa brister i inrapporteringen av data. Kvaliteten har emellertid förbättrats genom nya rutiner för felsökning och återkoppling om de felaktigheter som upptäckts. Flertalet av värdena i denna redovisning anges som avrundade cirkvärden eller som intervaller för att inte förmedla en bild av exakthet.

Den kanske vanligaste kända felkällan är att det skett upprepad redovisning av samma uppgifter – *överslag*. Upptäckta felaktigheter efter kontroller av kvaliteten i 2011 års redovisning har bland annat inneburit att värdena för 2011 i vissa fall ändrats i denna redovisning. En annan felkälla är resultat från insatserna som inte redovisats – *underslag*.

Avgränsningsproblematik

Det är emellanåt svårt att avgränsa de resurser, aktiviteter och resultat som är relevanta för den myndighetsgemensamma satsningen mot grov organiserad brottslighet från den övriga verksamheten vid de samverkande myndigheterna. Det finns ännu inte någon heltäckande definition av vad som är relevant

för den myndighetsgemensamma satsningen. Sannolikt är detta inte heller önskvärt, eftersom det skulle vara mycket komplicerat att förutse alla de situationer som kan uppstå. Riktlinjer och kriterier för vad som är relevant utvecklas dock fortlöpande. Resultatet av det arbete som sker i Ruc, och som leder till andra insatser än de som beslutas av Operativa rådet, är särskilt svårt att följa upp med en avgränsning till den särskilda satsningen. En anledning till detta är att dessa insatser oftare innebär att personal som inte är särskilt avdelad för satsningen arbetar med insatserna.

Lagföringsstatistiken

Statistiken över domslut baseras i denna redovisning på tingsrättsdomar. Detta innebär att det kan finnas avvikelser jämfört med det slutliga utfallet i de lagakraftvunna domarna. Av den anledningen har det gjorts en jämförelse mellan utfallet så här långt⁹ i satsningen för tingsrättsdomar, som ligger till grund för statistiken, och lagakraftvunna domar (slutlig dom) visar att den utdömda fängelse tiden är något lägre i de lagakraftvunna domarna, drygt 90 procent av tiden som utdömts i tingsrättsdomarna. Av de 26 genomgångna domarna var den sammanlagda utdömda fängelse tiden samma i 10 av dem, i 10 var tiden kortare och i 6 var den längre.

ANTALET INSATSER OCH GENOMSTRÖMNINGSTID

Sammanlagt har 40 insatser beslutats av Operativa rådet till och med 2012. En av insatserna (dopningshärvan) har pågått under alla fyra åren.

Tabell 1. Antalet insatser 2009–2012.

	2009*	2010	2011	2012
Beslutade	16	8	12	4
Avslutade	2	11	10	6
Pågående från tidigare år	–	14	11	13
Pågående under året	16	22	23	17

*Från och med september.

Av tabell 1 framgår att relativt många insatser beslutades under slutet av 2009. Många av dem (14) pågick även 2010. Under 2011 beslutades 12 insatser och 11 pågick från 2010. Under 2012 har det beslutats om 4 nya insatser och 6 har avslutats. Antalet ärenden som varit pågående under året har också varit lägre än de föregående åren. Huvudorsaken är att det inom Södertäljeinsatsen och Malmöinsatsen har inletts stora underinsatser istället för att det föreslagits nya insatser.

8 Se bilaga 3.

9 Till och med oktober 2012.

Den genomsnittliga tiden för samtliga insatser som har pågått var vid utgången av 2012 cirka 10 månader – inklusive de insatser som pågick vid utgången av 2012. Den kortaste insatsen som avslutats pågick enbart någon månad, och den längsta har vid utgången av 2012 pågått över tre år.

BEDÖMNING AV RESULTATET

Utfallet för 2012 ger stöd för bedömningen att arbetet inom den myndighetsgemensamma satsningen med utgångspunkt i de insatser som beslutats av Operativa rådet har utvecklats. Det är svårt att värdera resultatutvecklingen jämfört med tidigare år. Några huvuddrag har dock identifierats:

- Fler insatser har inneburit en omfattande och bred myndighetssamverkan.
- Resultatet av den tillgångsinriktade brottsbekämpningen bedöms ha förbättrats.
- Det har skett en fortsatt ökning av den arbetstid andra myndigheter än polisen redovisat i insatserna.
- Aktionsgruppernas rörlighet mellan regioner har inte varit lika påtaglig som 2011, men varit betydligt större än 2010.
- Antalet åtalade och fängelsedömda personer har varit färre, medan antalet misstänkta och häktade personer var fler än föregående år.
- Det har även under 2012 gjorts betydande beslag av vapen och narkotika.

Det är, som nämnts ovan, ganska få insatser av viss karaktär som står för merparten av resultatet för ett specifikt resultatmått. Till viss del kan utfallet sägas vara förbestämt utifrån vilka typer av insatser som beslutas, även om insatserna naturligtvis ofta ger oväntade resultat under tiden de pågår. Uppföljningen ger kunskap om vilka insatser som genererar vissa typer av resultat. Den kunskapen ökar förutsättningarna att styra arbetet.

I den löpande uppföljningen förekommer inte något mått på den brottslighet som förhindras genom insatserna. Det finns dock flera exempel på att grov brottslighet kunnat förhindras. Bland annat rör det sig om flera fall av grovt våld med skjutvapen och sprängmedel som bedöms ha förhindrats. Tillgångsinriktad brottsbekämpning som inte ger ett resultat i form av återfört brottstutbyte kan ändå ha en viktig preventiv effekt, genom att det försvårar för kriminell verksamhet.¹⁰ Spaning eller hemliga tvångsmedel under en förundersökning ger också ett resultat i form av kunskap om kriminaliteten, dess aktörer och tillvägagångssätt utöver den kunskap som mer kortsiktigt leder till tillslag, gripanden och utredning av brott. Det bedöms även finnas många andra positiva resultat av de samverkande myndigheternas arbete i insatserna som inte fångas i uppföljningen.

Bekämpning av den grova organiserade brottsligheten är till stor del beroende av det arbete som utöver satsningen bedrivs vid myndigheterna. Hur det arbetet har utvecklats ingår inte i uppdraget för denna redovisning. Däremot står det klart att även övrig bekämpning av grov organiserad brottslighet gynnas av det arbete som läggs ned inom den myndighetsgemensamma satsningen.

Satsningen blir allt mer myndighetsgemensam

Den kanske viktigaste utvecklingen bedöms vara att det finns stöd för att satsningen blir allt mer myndighetsgemensam. Stöd för detta finns i tredredovisningen för insatserna beslutade av Operativa rådet samt i statistiken över vilka myndigheter som initierar och tar emot Ruc-ärenden och vilka typer av brott – ökning av ärenden med ekonomisk brottslighet och bedrägerier – som satsningen fokuserar på. Det har blivit en större spridning av myndigheter som initierar och tar emot Ruc-ärenden. Allt fler myndigheter deltar aktivt och med större resurser i satsningen. Denna utveckling beskrivs även i nästan samtliga svar på en enkät till Operativa rådets medlemmar.

Utvecklingen för insatserna under 2012 kan sammantaget beskrivas som att de blivit bredare sett till de olika myndigheternas bidrag till resultatet i insatserna samt

- mer omfattande,
- pågått längre tid
- utgjorts av fler förgreningar (underinsatser).

Tydligt mervärde

Mervärdet av den myndighetsgemensamma satsningen är i huvudsak

- ett gemensamt åtagande och ett gemensamt mål för myndigheterna som ingår i satsningen
- ökad uthållighet, långsiktighet och ett mer multidisciplinärt angreppssätt
- ökad förståelse för varandras uppdrag
- ökad kunskap om varandras uppgifter och möjligheter
- bättre kontaktytor, både avseende funktioner och individer
- utveckling av metoder i samverkan
- mindre dubbelarbete mot de kriminella från de olika myndigheterna
- ökad förståelse för kriminalitetens utbredning och karaktär
- tydliggörande av problem vid samverkan med andra myndigheter
- stor nytta av satsningen även i det övriga arbetet mot grov organiserad brottslighet.

¹⁰ Brå-rapport 2011:20, Bekämpning av organiserad brottslighet, Utvärdering av den myndighetsgemensamma satsningen mot grov organiserad brottslighet, s 128.

Över lag har insatserna beslutade i Operativa rådet och de resultat som utfallit inte varit möjliga utan den myndighetsgemensamma satsningen.

De hinder som främst har påtalats avser

- svårigheter att kommunicera information mellan myndigheterna
 - teknik (gemensamma system)
 - lagstiftning (sekretess)
- otillräckliga resurser som avsätts för att arbeta vidare utifrån de ärenden som beslutas i Ruc.

ÖKAD RESURSINSATS AV DE FLESTA AKTÖRERNA

Det totala antalet redovisade arbetstimmar i insatser beslutade av Operativa rådet var högre 2012 än de två föregående åren. Ökningen avser främst polisiär linjepersonal samt personal från Skatteverket och Tullverket. I förhållande till 2011 var även tiden för aktionsgruppspersonalen högre under 2012. Ökningen i förhållande till 2010 utgörs nästan enbart av en påtagligt ökad resursinsats för andra myndigheter än polisen.¹¹ En liten del av förklaringen till det förhållandevis stora antalet timmar 2012 är också att mer arbetad tid redovisats i insatser efter det att de har avslutats av Operativa rådet.

Tabell 2. Redovisade resurstimmar som arbetats i insatser beslutade av Operativa rådet 2009–2012 (avrundade cirkavärden).¹²

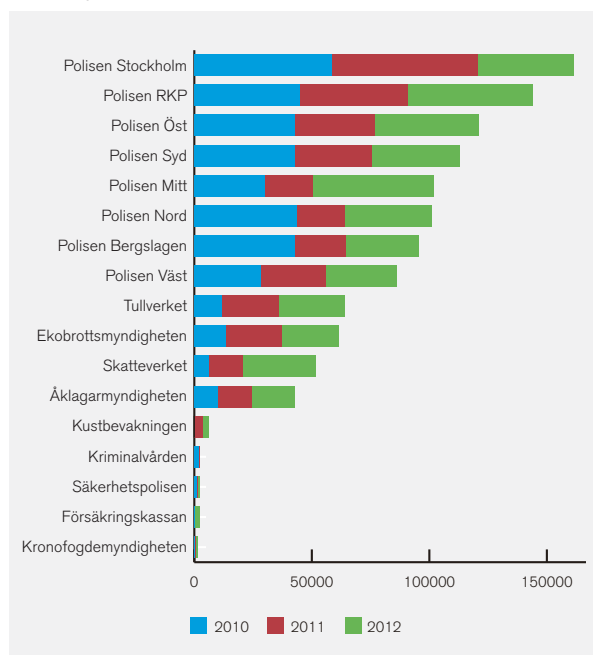
	2009 *	2010	2011	2012
Resurstimmar	141 000	377 000	345 000	435 000

*Från och med september.

Stora procentuella ökningarna av den redovisade tiden noteras för Försäkringskassan och Kronofogdemyndigheten. Förklaringen till detta är till viss del bättre redovisningsrutiner under 2012. Huvudsakligen rör det sig dock om en faktiskt ökad arbetstid i insatserna. Ekobrottsmyndigheten och Åklagarstyrelsens ligger på ungefär samma nivå som 2011 – i båda fallen väsentligt mer redovisad tid än 2010.

Tiden för aktionsgruppspersonalen har varit ungefär samma som under 2010. I huvudsak har aktionsgrupperna arbetat i insatser som varit under ledning av den egna regionen. Arbetet i insatser under ledning av annan region har dock varit mer omfattande än 2010, men inte lika påtagligt som under 2011. En orsak till detta var att det under 2011 i högre grad fanns ”lediga” resurser som efter avslutad insats i den egna regionen och behovsprövning kunde förstärka

arbetet i insatser inom andra regioner. När aktionsgruppspersonalen inte arbetat i insatser beslutade av Operativa rådet har de till största delen istället arbetat med regionala insatser. Förstärkningarna under 2011 avsåg främst insatserna med ledning av storstadsregionerna. Under 2012 har det främst varit Malmöinsatsen under ledning av Region Syd som förstärkts med personal från aktionsgrupper i andra regioner. Samarbetet mellan aktionsgrupperna bedöms att ha utvecklats och fungerat bra.

Figur 2. Fördelning av den redovisade tiden (resurstimmar) i insatser för myndigheterna och aktionsgrupperna 2010–2012.

Ökad tid för polisiär linjepersonal

Ökningen av den redovisade arbetstiden för den polisiära linjeresursen avser i första hand den inledande fasen av Malmöinsatsen, då Rikskriminalpolisen arbetade med en stor personalresurs utöver aktionsgruppen. Insatsen i Västerås under ledning av Region Mitt står också för en stor del av arbetstiden för polisens linjepersonal. Södertäljeinsatsen har i likhet med de båda föregående åren också omfattat stora insatser av polisiär linjepersonal, dock i mindre omfattning under 2012.

Både Malmöinsatsen och Södertäljeinsatsen är så pass omfattande att det inte är enkelt att skilja på resurser som lagts på sådant som tydligt är inom insatsens ramar eller på annat polisarbete. För insatsen i Västerås med ledning av Region Mitt kan det ifrågasättas om det är rimligt att majoriteten av den polisiära resursen i en myndighetsgemensam insats beslutad av Operativa rådet utgörs av polisiär linjepersonal, även när aktionsgruppen inte arbetar med full styrka i insatsen.

¹¹ Se bilaga 5 för en detaljerad tabell över utvecklingen av redovisad tid åren 2010–2012.

¹² Det redovisade antalet arbetade timmar ska i de flesta fall ses som en minimitid för den tid som arbetats inom insatsen. Den faktiska tiden är oftast större, dock osäkert hur mycket större.

Ökad resurs från Skatteverket

Skatteverket har nästan fördubblat sin tid jämfört med 2011. Redan 2011 redovisade de betydligt fler arbetade timmar än året innan. Det som ligger bakom ökningen 2012 är en förhållandevis stor resursinsats i två av insatserna samt att det även i övrigt varit fler insatser med en påtaglig¹³ resursinsats än de föregående åren. Under året har myndigheten redovisat arbetad tid i 14 insatser. Resultat, i form av betalningssäkringar och skattehöjningar, har redovisats för 9 insatser. De största beloppen avser Södertäljeinsatsen och den insats som i huvudsak varit riktad mot grov organiserad brottslighet kopplad till restaurangverksamhet i Stockholm.

Ekobrottsmyndigheten har deltagit i fler insatser

Under 2011 ökade den redovisade tiden för Ekobrottsmyndigheten mycket. Även om tiden inte fortsatt att öka under 2012, har myndighetens deltagande blivit bredare. Under 2011 redovisades 75 procent av den arbetade tiden i tre insatser som var under ledning av Ekobrottsmyndigheten. Dessutom redovisades en påtaglig resursinsats i två insatser. Under 2012 har det redovisats en påtaglig arbetstid i sju insatser. Sammantaget har myndigheten redovisat arbetad tid i 12 insatser.

Tullverket har arbetat i en underinsats till Södertäljeinsatsen

Tullverket har arbetat nästan all sin tid under 2012 i en underinsats till Södertäljeinsatsen. De har inte formellt sett haft ledningsansvaret för insatsen, eftersom det inte är en separat insats beslutad av Operativa rådet. De har dock i praktiken ändå fått ett ledningsansvar för underinsatsen. Den redovisade tiden totalt för Tullverket 2012 är större än 2011, då de arbetade nästan all tid i en insats som de ledde. Resultatet av den insatsen har utgjort en stor del av de utdömda fängelseåren under 2012. I det två insatser där Tullverket redovisat den klart största delen av den arbetade tiden har det gjorts stora beslag av narkotika. Under 2012 har myndigheten redovisat arbetad tid i 5 insatser.

Stora mål har inneburit att säkerhets- och arbetsmiljöfrågor krävt mycket arbete från Åklagarmyndigheten

Över 60 procent av den redovisade arbetstiden för Åklagarmyndigheten under 2012 avser Södertäljeinsatsen och förberedelser inför de båda tingsrättsförhandlingar som pågått under året i denna insats. Sammantaget har myndigheten redovisat arbetad tid i 13 insatser. Återförvisningen av domen i Södertäljeinsatsen har inneburit att stora resurser fått läggas på den nya rättegången. Den näst största resursinsatsen i en insats avser Malmöinsatsen. Dessa stora mål har inneburit att

säkerhets- och arbetsmiljöfrågor har krävt mycket arbete. Under hösten har ett arbete påbörjats för att ta tillvara de erfarenheter som gjorts av de åklagare som varit inblandade i satsningen för att försöka förbättra och effektivisera metoderna.

Ökat deltagande från Kronofogdemyndigheten och Försäkringskassan

Även för Kronofogdemyndigheten avsåg en stor del (cirka hälften) av den redovisade arbetstiden Södertäljeinsatsen. De har dock redovisat tid och resultat i 13 insatser under 2012. De största yrkade och säkrade eller utmäta beloppen avser Södertäljeinsatsen, följd av den insats som i huvudsak varit riktad mot grov organiserad brottslighet kopplad till restaurangverksamhet i Stockholm. En av förklaringarna till ökningen av den redovisade tiden och aktiviteterna är sannolikt att Kronofogdemyndigheten nu involveras i ärendena i ett tidigare skede. En annan förklaring är att andra myndigheter fått bättre kunskap om Kronofogdemyndighetens möjlighet att säkra och utmäta tillgångar.

Försäkringskassan har under 2012 redovisat en klar merpart av sin tid i Södertäljeinsatsen. Det är en ökning inom denna insats som varit huvudorsaken till att tiden ökat kraftigt för myndigheten. Men även arbetad tid i andra insatser har procentuellt sett ökat tydligt för myndigheten. De har redovisat arbetstid i 9 insatser. Resultat har emellertid enbart redovisats i två av dem. Försäkringskassan har främst agerat som informationslämnare i insatserna. Det finns dock resultat som ännu inte redovisats utan kommer att rapporteras efter det att åtal väckts i denna del av insatsen. Detta bygger på en princip att Försäkringskassan i vissa fall anser det olämpligt att redovisa resultatet dessförinnan. Både Åklagarmyndigheten och Kronofogdemyndigheten framhåller att det blivit en närmare samverkan med Försäkringskassan under 2012.

Kustbevakningen, Säkerhetspolisen och Kriminalvården

Kustbevakningen har redovisat tid i en insats under 2012, det rör sig om samma insats som de redovisade den klart största resursinsatsen i även 2011. Den insatsen har omfattat en bred samverkan, med främst Polisen och Skatteverket. Tiden för Kustbevakningen utgör nästan en tredjedel av all arbetad tid i den insatsen.

Säkerhetspolisen och Kriminalvården har under 2012 redovisat en klar merpart av sin tid i Södertäljeinsatsen.

Fler misstänkta och häktade

Förändringar av antalet misstänkta och häktade personer mellan åren kan inte direkt tolkas som ett förändrat resultat för bekämpningen av den grova organiserade brottsligheten. Mer avgörande för resultatet än antalet är personernas

¹³ Definierat som över 500 redovisade timmar.

strategiska betydelse, typen av brott de misstänkts för samt hur de bedöms i den vidare rättsprocessen.

Tabell 3. Misstänkta och häktade personer 2009–2012 (avrundade cirkavärden).

	2009*	2010	2011	2012
Misstänkta	150	310	220	235
Häktade	70	160	60**	100

*Från och med september.

**Föregående års värde har ändrats från 80 i redovisningen för 2011 till 60 – efter det att antalet reducerats på grund av en upptäckt dubbelräkning av personer. Det rör sig om en dubbelredovisning från aktionsgrupp respektive åklagare – rutinen har nu utvecklats så att den typen av fel ska minimeras.

Under 2012 har antalet misstänkta och häktade återigen ökat. Ungefär hälften av antalet 2012 avser två insatser: Malmöinsatsen eller Södertäljeinsatsen. Utöver dessa är det i en insats under ledning av Region Nord som det förekommit flest misstänkta och häktade personer under 2012. Insatsen under ledning av Region Väst har också inneburit att ganska många misstänkts för brott under 2012, men bara en har varit häktad under året.

Det förhållandevis stora antalet misstänkta och häktade under 2010 avser främst två insatser. Många av de som var misstänkta och häktade i dessa insatser kan sägas ha varit i periferin av insatsens fokus.

Färre åtalade och dömda

Utfallet baseras på domar i tingsrätt. Orsaken är främst att det ofta tar alltför lång tid innan domarna är lagakraftvunna, eftersom detta ofta sker efter ett överklagande och processande i hovrätt.

Under 2012 har underlaget varit 12 domar i 7 insatser. För 2011 bygger statistiken på 16 domar i 11 insatser, för 2010 sammanlagt 21 domar i 12 insatser och 2009 baserades utfallet på 3 tingsrättsdomar i 3 insatser.

Tabell 4. Åtalade och fängelsedömda personer 2009–2012.

	2009*	2010	2011	2012**
Åtalade***	6	86	133	60
Fängelsedömda	4	63	69	28(44)

* Från och med september.

** Antalet inom parentes är inklusive den upphävda tingsrättsdomen i Södertäljeinsatsen.

***Antalet åtalade förs in i statistiken samtidigt som redovisningen av domslutet – under 2013 kommer dock inte de åtalade i den nya rättegången i tingsrätten i Södertäljeinsatsen att föras in, de ingår i statistiken för 2012.

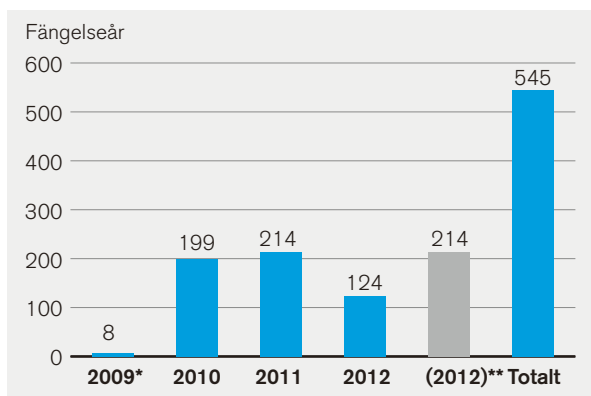
Det stora antalet åtalade personer under 2011 förklaras främst av de många åtalade som ingick i dopningshärvan. Under 2012 har antalet åtalade och fängelsedömda varit lägre än de två föregående åren. Ett ytterligare resultat av domarna

under 2012 är emellertid att flera personer dömts till utvisning ur landet under lång tid.

Inklusive den återförvisade delen av tingsrättsdomen i Södertäljeinsatsen hade antalet utdömda fängelseår varit i paritet med föregående års (se figur 3). Istället är resultatet ett klart mindre antal utdömda år under 2012 än tidigare år. Det finns resultat under 2012 i form av domar i andra länder kopplat till en insats i Sverige. I ett fall har personal från Sverige konkret assisterat arbetet i annat land inför rättegången, som ledde till flera fällande domar för grova brott. Tingsrättsdomen i Södertäljeinsatsen kommer att redovisas i resultatet för 2013.

Utifrån kunskap om åtalet i Södertäljeinsatsen, tillsammans med kunskap om väckta åtal i andra insatser, kan det under nästa år komma ett ökat antal domar i tingsrätten. I dessa åtal finns många brottstyper som så här långt varit ovanliga i domar inom den myndighetsgemensamma satsningen.

Generellt sett leds förundersökningarna i insatserna av åklagare från Internationella åklagarkamrarna. I de fall en förundersökning istället leds av lokal åklagare ökar risken för att åtal och domar inte redovisas som ett resultat av de myndighetsgemensamma insatserna.

Figur 3. Antalet utdömda fängelseår i tingsrätten åren 2009–2012.

* Från och med september.

** Utfallet om domen i Södertäljeinsatsen inte hade tagits om på grund av jäv.

Under 2012 har en majoritet av de fällande domarna avsett åtalpunkter för narkotikabrott. Därutöver är det vapenbrott som varit vanligast. Sett till de brottstyper (åtalpunkter) som de åtalade sammantaget fällts för i tingsrätten åren 2009 till 2012 domineras detta av narkotika- och dopningsbrott – drygt hälften. En stor del av dessa avser dopningshärvan. Om den domen exkluderas utgör narkotika- och dopningsbrotten en lägre andel – cirka 45 procent.

Utöver narkotika- och dopningsbrotten är det sammantaget olika typer av vapenbrott, bedrägeribrott och våldsbrott

(inklusive rån) och andra brott mot person som är de vanligaste med tydlig koppling till grov organiserad brottslighet. Domar för ekonomiska brott¹⁴ förekommer i tre av insatserna. Dessutom finns även fällande domar för ett ganska stort antal trafikbrott. De påverkar dock inte utfallet för fängelsestid nämnvärt, eftersom de till största delen inneburit andra typer av påföljder.

Bättre resultat för tillgångsinriktad brottsbekämpning

Resultatet för tillgångsinriktad brottsbekämpning har förbättrats tydligt under 2012 på så vis att åtgärder för att återta brottsutbyte¹⁵ och minska den ekonomiska vinningen av brott kan utläsas vid ett betydligt större antal insatser än tidigare år. Skatteverket, Ekobrottsmyndigheten, Kronofogdemyndigheten och Försäkringskassan har varit aktiva i fler insatser än tidigare. Resultatet under 2012 kan i första hand härledas till aktiviteter från Skatteverket och Kronofogdemyndigheten. Däremot visar resultatet avseende förverkade tillgångar efter beslut i tingsrätten att det inte skett någon större ökning – beloppen är i detta fall fortfarande ganska små. Åklagarmyndigheten arbetar emellertid aktivt med att kartlägga tillgångar och betalningskedjor för att få fram yrkanden om förverkande och utvidgat förverkande.

Tabell 5. Resultat av tillgångsinriktad brottsbekämpning (avrundade cirkavärden i kronor) 2010-2012 i de insatser som beslutas av Operativa rådet.

	2010	2011	2012
Förverkandeyrkanden och andra yrkanden*	46 500 000	18 500 000	75 000 000
Säkrade och utmäta tillgångar	3 700 000	2 600 000	43 000 000
Förverkade tillgångar efter domstolsbeslut**	100 000	1 400 000	1 200 000
Skadestånd efter domstolsbeslut	12 000 000	4 000 000	3 800 000
Betalningsskyldighet till staten efter domstolsbeslut	0	1 050 000	0
Beslutade skattehöjningar	0	250 000 000	45 000 000

*I beloppet för 2012 ingår drygt 9 miljoner kronor i yrkanden som redovisats retroaktivt från föregående år i en av insatserna. Dessutom ingår ett belopp om cirka 6 miljoner kronor i form av beslutade betalningssäkringar redovisade från Skatteverket, men där Kronofogdemyndigheten inte redovisat detta som inkomna yrkanden.

**Denna statistik avser från och med 2012 enbart de belopp som inte kvarstadsbelagts genom Kronofogdemyndigheten.

Förverkandeyrkanden och andra yrkanden under 2010 avsåg till stor del det så kallade helikopterrånet. Även det högre beloppet för skadestånd under 2010 är avhängig domen i denna insats.

Fremsta skälet till det mer påtagliga resultatet 2011 (högre penningbelopp) för skattehöjningar var beslut i en av insatserna ledd av Ekobrottsmyndigheten avseende en omfattande mängd obeskattad tobak. Resultatet är betydligt bredare under 2012. Det bygger på rapporterade skattehöjningar i sju av insatserna och avser ett betydligt större antal personer som varit föremål för beslut om skattehöjningar än under 2011. De största beloppen för skattehöjningar under 2012 avser den insats som i huvudsak varit riktad mot grov organiserad brottslighet kopplad till restaurangverksamhet i Stockholm. I likhet med insatsen mot obeskattad tobak under föregående år avser resultatet omfattande punktskattebrott. Beslutade skattehöjningar ger upphov till en fordran mot de personer som omfattats av dessa domar och beslut, vilket skapar ett underlag för att fortsättningsvis bedriva tillgångsinriktad brottsbekämpning mot de personer som omfattas av denna fordran.

I en av insatserna har det säkrats drygt 8 miljoner (utvidgat förverkande) kronor. Det kunde dock inte bevisas att pengarna kom från vinning av brottslig verksamhet. I denna insats har det emellertid beslutats om stora skattehöjningar. Det visar att i de fall det under en utredning inte går att få fram bevisning om vinning från brottslig verksamhet, kan det vid en samverkan mellan myndigheterna ändå uppnås goda resultat, till exempel vid prövningen av skattefrågan.

I de belopp som redovisats i tabell 5 ingår inte de åtgärder, aktiviteter och utfall som kan föras tillbaka mot arbetet vid Ruc.¹⁶

Under 2012 har det gjorts beslag av kontanter, fordon, klockor, smycken och stöldgods som sammanlagt värderas till över 10 miljoner kronor, vilket är ett högre belopp än de båda föregående åren. Dessutom har det under 2012 redovisats indragen ersättning respektive återkravsbelopp från Försäkringskassan i två insatser beslutade av Operativa rådet. Det rör sig dock om förhållandevis små summor.

Beloppen som redovisats i tabell 5 kan i vissa fall förefalla låga i förhållande till de summor som redovisats totalt av myndigheterna som ett resultat av deras åtgärder och beslut i respektive årsredovisning. Delar av det resultat som redovisats utanför satsningen har ändå påverkats av de aktiviteter som skett i en insats. I en del fall rör det sig om ett fortsatt arbete som tagit vid efter det att insatserna avslutats vid Operativa rådet, i andra fall är det arbete som pågått vid sidan av eller som en konsekvens av aktiviteter inom en insats. Det

14 I dessa fall grovt skattebrott, grovt bokföringsbrott och brott mot aktiebolagslagen.

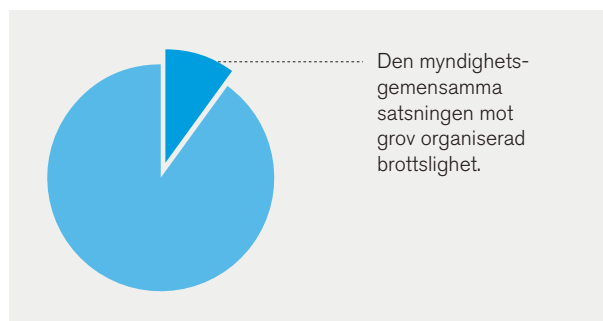
15 Brottsutbyte innebär vinster av brott, alltså pengar eller egendom, som anskaffas genom brottslig verksamhet.

16 Se avsnitt 6.4 för en mer utförlig redovisning av arbetet vid Ruc.

myndighetsgemensamma arbetet bedöms även skapa en bättre grund för att över lag återföra brottsutbyte hos myndigheterna.

För att få en rättvisande bild skulle man behöva inkludera de resultat som uppnåtts hos de samverkande myndigheterna. Det mervärde som satsningen gett när det gäller arbetet med brottsutbyte bör ses i ett vidare perspektiv, till exempel genom att man gör en analys av det som redovisas i årsredovisningarna för de medverkande myndigheterna.

Resultatet ur ett helhetsperspektiv

Figur 4. Fiktiv andel av helheten för resultatet av den myndighetsgemensamma satsningen mot grov organiserad brottslighet.

Resultatet av insatserna beslutade av Operativa rådet utgör endast en delmängd av det totala resultatet av den myndighetsgemensamma satsningen mot grov organiserad brottslighet. Arbetet som utförs vid Ruc utgör grunden för ett operativt arbete som genererar påtagliga resultat för tillgångsrikt brottsbekämpning och utredning och lagföring i övrigt. Till detta kommer resultatet av allt övrigt arbete mot grov organiserad brottslighet som sker vid myndigheterna och som utgör den övervägande delen av det sammanlagda resultatet av arbetet mot grov organiserad brottslighet.

Insatserna beslutade av Operativa rådet innebär i högre grad ett mer långsiktigt, uthålligt och proaktivt arbete än den större delen av övrigt arbete mot grov organiserad brottslighet. Detta innebär i sin tur att det kvantifierbara resultatet i form av lagförda personer och återförd brottsutbyte inte blir lika frekvent och omfattande som om insatserna varit inriktade på att arbeta utifrån kunskap om mer aktuell och nära förestående brottslighet som myndigheterna får kunskap om och där det finns tydliga utredningsuppdrag.

Fortsatt stora beslag av amfetamin och cannabis

Under 2012 gjordes beslag av narkotika eller dopningsmedel i sju insatser. Narkotikabeslagen utgörs främst av amfetamin, cannabis och marijuana. Övriga narkotikabeslag är av den omfattningen att det handlar om eget bruk eller överlåtelse av

mindre kvantiteter narkotika, mestadels kokain.

Sedan starten 2009 har mer omfattande beslag (motsvarande grovt narkotikabrott) av amfetamin och cannabis gjorts i vardera två insatser under 2012.

Sammanlagt har drygt 100 kilo amfetamin och 150 kilo cannabis beslagtogs under perioden september 2009 till och med 2012 (se bilaga 5).

Under 2009 beslagtogs en omfattande mängd dopningsmedel i dopningshärvan och mindre mängder har tagits i beslag i ytterligare ganska många insatser sedan dess. Det förekommer även beslag av narkotikaklassade preparat för medicinska ändamål, främst lugnande medel, i flera insatser. Dessutom har det under både 2011 och 2012 i anslutning till var sin insats gjorts stora beslag av amfetamin i andra länder. Under 2012 beslagtogs i ett nordiskt grannland 40 kilo amfetamin med tydliga kopplingar till det arbete som utförts av svensk myndighetspersonal i en insats beslutad av Operativa rådet. Under 2011 beslagtogs också en omfattande mängd prekursorer¹⁷ respektive ett stort antal narkotikaklassade tabletter utomlands med koppling till en insats. Beslagen i andra länder ingår inte på ett självklart sätt i resultatet av insatserna. Det är dock viktigt att framhålla detta.

Dessutom har det under 2012 i två insatser beslagtogs större mängder alkohol.

Stort beslag av automatvapen

Under 2012 har det gjorts stora vapenbeslag i två insatser. I dessa beslagtogs bland annat 13 automatvapen, vilket innebär ett högre antal än 2011. Under 2011 redovisades också förhållandevis stora beslag av vapen, i form av 9 automatvapen och 43 pistoler/revolvrar. Beslagen var även 2011 koncentrerade till främst två av insatserna. Det har gjorts beslag av sprängmedel i 3 insatser 2012 och i 2 insatser 2011 – två beslag under de båda åren omfattar en mer konkret misstanke om att det skulle användas i kriminellt syfte än de övriga beslagen (se bilaga 5).

Beslagen av vapen har sammantaget i huvudsak varit koncentrerade till 6 insatser. Det har fram till 2012 rört sig om beslag som har gjorts vid tillslag mot lokaler och egendom som disponeras av kriminella konstellationer. Under 2012 gjordes det största beslaget i en underinsats som var riktad mot personer involverade i vapensmuggling. Beslaget omfattade utöver fullständiga vapen även en stor mängd separata vapendelar. Insatsen avsåg vapentillverkning och illegal handel med vapen. Cirka 21 kompletta vapen, 94 tillståndspliktiga vapendelar och ca 200 andra vapendelar togs i beslag i detta ärende. Många vapendelar är inte

¹⁷ Kemiska ingredienser som är en del av legal tillverkning men som kan användas vid framställning av narkotika.

tillståndspliktiga men går att sätta ihop till ett komplett vapen. De misstänkta i detta ärenden bedöms vara medvetna om hur lagstiftningen ser ut. Resultatet blir att den misstänkte försäljaren kan frias från åtal eftersom vapendelarna som sådana inte är tillståndspliktiga. Som lagstiftningen ser ut i nuläget, bedöms det därför svårt att bekämpa den illegala handeln med vapen inom landet. Mottagarna av vapendelarna kan dock komma att åtalas för olaga vapeninnehav.

Utöver skjutvapen och sprängmedel har ammunition, knivar och andra vapen beslagtogs.

Ökat internationellt arbete

Under 2012 har det skett omfattande internationellt samarbete i 5 av de pågående insatserna och med enstaka länder i ytterligare 2 insatser. Under 2011 var motsvarande uppgift i båda fallen 3 insatser och 2010 förekom omfattande internationellt samarbete i 5 insatser.

Danmark, Holland och Belgien samt några länder på Balkan har varit de vanligaste länderna för samverkan i insatserna under 2011 och 2012. Sett enbart till 2012 har det även varit förhållandevis vanligt att samverka med Spanien, Tyskland och Norge. Det har även förekommit samarbete med flera länder utanför Europa i flera världsdelar.

Av inrapporterade uppgifter framgår att kontakter med Europol eller Eurojust¹⁸ haft betydelse för sammantaget fyra av insatserna 2012. Vid uppföljning av insatser har det konstaterats att en väl förberedd internationell samverkan är en förutsättning för att uppnå framgång i arbetet mot de mest kvalificerade kriminella aktörerna.

Både under 2011 och 2012 har det förekommit tillslag, beslag och domar i andra länder med en tydlig koppling till insatserna som pågått i Sverige. Eftersom den grova organiserade brottsligheten internationaliseras allt mer är det rimligt att allt större andel av resultatet kommer att ha en överlappning mot brottsbekämpande verksamhet utanför Sverige. Det är svårt att bedöma värdet av resultatet i insatserna från ingripanden som gjorts i andra länder. Det har inte beslutats hur de resultat som sker utomlands med stöd av myndighetspersonal från dessa länder ska räknas med som ett resultat av insatsen i Sverige.

¹⁸ Eurojust har som uppgift att stödja myndigheterna i det rättsliga gränsöverskridande samarbetet inom Europeiska unionen, i synnerhet när det gäller grov organiserad brottslighet.

Underrättelseverksamheten vid Nuc och Ruc

LÄGESBILDEN

Vid Samverkansrådets möte oktober 2012 gjordes en avstämning av den myndighetsgemensamma lägesbilden¹⁹ i vilken man kom fram till att den fortfarande var aktuell. Arbetet med att ta fram en ny myndighetsgemensam lägesbild för 2014 – 2015 har påbörjats.

VERKSAMHETEN VID NUC

Nuc har fortlöpande under året arbetat med att uppdatera bedömningar kring strategiska personer som tidigare identifierats, men även gjort bedömningar av nya personer som föreslagits av de samverkande myndigheterna. Bedömningarna har sin grund i den inriktning Samverkansrådet beslutat, det vill säga personerna bedöms genom kapacitet att agera genom att använda

1. företag i brottslig verksamhet
2. otillåten påverkan
3. våld och hot

Modellen som används för att identifiera strategiska personer har utvecklats under året och Operativa rådet har beslutat om rutiner för att bland annat kunna gallra bort personer som inte längre uppfyller alla kriterier.

Nuc har även utvecklat och förfinat presentationsmaterialet av en fiktiv strategisk person som ursprungligen togs fram under 2011. Materialet kan nu användas av samtliga samverkande myndigheter för att internt och externt beskriva de personer som är föremål för arbetet inom den myndighetsgemensamma satsningen.

Nuc har, tillsammans med Ruc, ett uppföljningsuppdrag som innebär att de ska inhämta, sammanställa och kvalitets-säkra det uppföljningsbehov som finns av det myndighetsgemensamma underrättelsearbetet. Arbetet med att ta fram en modell för uppföljning och utvärdering har påbörjats.

METODUTVECKLING

En metodutvecklingsmodell för Nuc och Ruc har tagits fram och en arbetsgrupp som ansvarar för dessa frågor och för genomförande har utsetts. Nuc har under 2012 fortsatt sitt arbete med metodutveckling. Tyngdpunkten i arbetet har varit inriktat mot att skapa verktyg i enlighet med den inriktning som beslutats i Samverkansrådet. Modellen för att identifiera strategiska personer och gallra bort sådana som inte längre uppfyller alla kriterier har utvecklats. Modeller för att kunna identifiera indikatorer på olika brottsprocesser har tagits fram. Kartläggning av vilka administrativa verktyg som de olika myndigheterna har för att kunna arbeta mot dessa brottsprocesser på ett så tidigt stadium som möjligt har identifierats. Metodutvecklingsarbete pågår också för att kunna få en mer enhetlig hantering av strategier och åtgärdsförslag.

19 NUC Rapport 2011:2 Lägesbild av den grova organiserade brottsligheten.

VERKSAMHETEN VID RUC

Verksamheten vid Ruc följs upp genom enkäter till Ruc-samordnarna i de sju regionerna²⁰ med frågor av båda kvantitativ och kvalitativ karaktär. Det som följs upp är

- de ärenden som pågått under året och hur de handlagts vid Ruc
- exempel på effekter av arbetet vid Ruc i form av rättsliga åtgärder och återfört brottstutbyte med mera.

Bemanningen i respektive Ruc för 2011²¹ bestod i genomsnitt av två till tre poliser motsvarande en heltid, en person på heltid från Skatteverket (främst från Skattebrottsenheten), en halvtid för Tullverket respektive Kustbevakningen och cirka 20 procent närvaro för Försäkringskassan respektive Kronofogdemyndigheten. Därutöver förekom även att personal från övriga aktörer som representerades i Ruc arbetade under kortare tid per vecka. Den sammanlagda beslutade närvaron motsvarade i genomsnitt fem till sex handläggare på heltid.

Ärenden som handlagts i Ruc

Antalet ärenden som pågått under året har sammantaget varit ungefär detsamma vid de åtta Ruc under åren 2010-2012. Ett ärendes omfattning och karaktär kan, i likhet med en insats, variera mycket. I det följande kommer ärendena att diskuteras utifrån (1) typ av beslut som tagits i ärendena, (2) vilka myndigheter som initierat dem, (3) huvudbrott och (4) vilka myndigheter de överlämnats till.

Tabell 6. Ärenden som handlagts vid Ruc 2010-2012.

	2010	2011	2012*
Beslutade av styrgruppen	102	71	81
Samtliga ärenden:			
Pågående under året	102	96	94
Initierade under året	78	67	59
Avslutade under året	61	58	59

* Bortfall = 1 ärende utan angivelse om någon av de tre variablerna i tabellen.

De flesta av de rapporterade ärendena (85 %) under 2012 har beslutats i styrgruppen. Samtliga (14) av de ärenden som rapporterats utan beslut av styrgruppen under 2012 avser ärenden i Ruc Nord. Även under 2011 var de flesta av de rapporterade ärendena utan beslut av styrgruppen ärenden i Ruc Nord. Orsaken kan till del vara att det finns flera mindre omfattande ärenden i Ruc-Nord eftersom det generellt finns en något annorlunda problembild i regionen jämfört med övriga landet. Liksom de föregående åren har ekonomiska brott/bedrägeribrott varit det vanligaste huvudbrottet i ärendena, följt av narkotikabrott och

20 Rikskriminalens Ruc, liktydigt med Nuc, har inte ingått i utskicket. Orsaken är att deras funktion skiljer sig från de övriga på ett sådant sätt att det inte anses motiverat att ställa samma frågor till dem som till de övriga Ruc.

21 Uppgiften baseras på svaren till en enkät för verksamhetsåret 2011. Motsvarande uppgifter finns inte tillgängliga för 2012.

våldsbrott. Det har successivt blivit en tydligare dominans av ekonomiska brott/bedrägeribrott som huvudbrott. Narkotikabrott är klart vanligare än våldsbrott. Det förekommer även ärenden som varit inriktade på i första hand vapenbrott, grova smuglingsbrott, korruptionsbrott, utpressning och människohandel.

Både under 2011 och 2012 var det 12 ärenden som lett till förslag och beslut i Operativa rådet. I statistiken för 2012 finns flera Ruc-ärenden som senare ingår i en och samma insats som beslutas i Operativa rådet. De flesta Ruc-ärenden har lett till en regional myndighetsgemensam insats (23) eller en regional insats i enskild myndighet (18).

Det är vanligt att det är Polisen som initierar ärenden. Därefter följer Skatteverket, Ruc i sin helhet, Försäkringskassan, Tullverket och Kronofogdemyndigheten. Ärendena har i första hand överlämnats till Skatteverket eller Polisen. Därefter följer Ekobrottsmyndigheten och Försäkringskassan. Detta avser underrättelseärenden som beslutas av styrgruppen för Ruc och som sedan överlämnats till myndigheterna för vidare arbete. När en förundersökning inletts leder en åklagare vid Åklagarmyndigheten eller vid Ekobrottsmyndigheten förundersökningen.

En förändring under 2012 jämfört med de två föregående åren är att polisen står för en mindre andel av ärendena som primär initiativtagare eller mottagare. Detta bedöms vara ett utslag av att flertalet av de övriga myndigheterna blir mer aktiva i Ruc-arbetet och i de beslutade insatserna. Arbetet bedöms sammantaget ha blivit mer myndighetsgemensamt.

Effekter av arbetet i Ruc

Det finns ännu inte något heltäckande resultat för effekterna av arbetet i Ruc. Generellt har de ärenden som handlagts i Ruc, och lett till andra insatser än de som beslutas av Operativa rådet, oftare lett till att tillgångar säkrats och återtagits. Under 2012 har emellertid många betydande resultat i ärenden som arbetats upp i Ruc utfallit i ärenden som ingått i insatser beslutade av Operativa rådet. Resultaten av dessa insatser är redan redovisade ovan.²²

Försäkringskassan och Kustbevakningen är exempel på två myndigheter som generellt är mer påtagliga aktörer sett till ärenden som arbetats upp i Ruc än i insatserna beslutade av Operativa rådet.²³ Resultatet av de Ruc-ärenden som lett till regional myndighetsgemensam insats eller regional insats i enskild myndighet har även under 2012 inneburit stora belopp i yrkade och säkrade tillgångar. En betydande del av det som säkrats och utmätts har sin grund i Skatteverkets beslutade skattehöjningar respektive betalningssäkringar.

Några exempel på resultat av insatser

Utifrån det som inrapporterats från respektive Ruc till denna redovisning ges i det följande några exempel på resultat av de ärenden som lett till insatser, utöver de som beslutats av Operativa rådet.

I de insatser som blivit följden av Ruc-ärenden i Stockholm har framställan om betalningssäkringar gjorts i 16 fall till ett totalt beslutat belopp hos förvaltningsrätten om cirka 45 miljoner kronor utöver det som avsett Södertäljeinsatsen beslutad av Operativa rådet. Förutom de stora belopp som redovisats som säkrade i Södertäljeinsatsen (cirka 23 miljoner kronor) har det säkrats ytterligare cirka 11 miljoner kronor i arbetet till följd av Ruc-ärenden i Stockholm.

Utifrån ett ärende i Region Mitt har det gjorts brottsanmälningar om skattebrott, bokföringsbrott och bedrägeri samt betalningssäkringar på cirka 15 miljoner. Inom regionen har cirka sju olika ärenden tagits fram av Ruc gällande omfattande assistansbedrägerier. Endast ett har lett till åtal, med friande dom i brottsdelen – assistansersättningen har emellertid i detta fall dragits tillbaka.

Ett ärende i Ruc Bergslagen har också avsett omfattande assistansbedrägerier och under våren är åtal att vänta mot ett stort antal misstänkta personer. I ärendet har det betalningssäkrats ca 5,3 miljoner kronor och kvarstadsbelagts drygt 0,5 miljon kronor.

En insats till följd av ett ärende i Ruc Nord har lett till att en företagsledare dömts för ocker och anstiftan av trolöshet mot huvudman. I tingsrätten fattades beslut om kvarstad på 2,3 miljoner kronor, vilket till del kunnat säkras.

Av enkätsvaren framgår att det är angeläget att myndigheterna tillsätter resurser i tillräcklig utsträckning för att ärendena från Ruc ska ge resultat i linjearbetet vid myndigheterna. Utifrån detta kan det dras slutsatsen att det finns en upplevelse av att det fortfarande kan vara svårt att få en tillräckligt stor och uthållig resurs för att nå framgång.

Utvecklingspotential för ärenden med ekonomiska brott

Det arbete mot ekonomisk brottslighet som sker vid Ruc har främst fått positiva omdömen i de enkätsvar som utgör en del av underlagen för denna redovisning. Myndigheterna upptäcker fördelar med det gemensamma arbetet. Det kan till exempel handla om att polisen utför spaning åt Skatteverket, Kronofogdemyndigheten och Försäkringskassan samt att Skattebrottsenheten bistår med utredare till polisen. I vissa svar har framkommit att det finns utvecklingspotential vid arbetet mot ekonomisk brottslighet. Det har framförts att det behövs bättre kunskap om i vilka fall hemliga tvångsmedel kan användas och att kompetens att utreda och spana mot denna typ av brottslighet behöver utvecklas.

22 Med undantag för ett betydande resultat för Försäkringskassan som kommer att redovisas av dem under 2013.

23 Riktlinjerna för Kustbevakningens närvaro i Ruc är att de ska delta i ärenden med maritim koppling.

Myndigheternas arbete med tillgångsinriktad brottsbekämpning

Den ökade medvetenheten om möjligheterna till samverkan mellan myndigheterna som präglade 2011 har 2012 burit frukt genom en effektivare samverkan som lett till förbättrade resultat. Man har fortsatt satsningen på olika rutin- och metodförbättringar samt utbildningsinsatser för att sprida kunskaperna till de enskilda medarbetarna. Nedan följer ett antal exempel.

Ekobrottsmyndigheten har 2012 utvecklat samverkan med andra myndigheter för att öka mängden återfört brottsutbyte. En omorganisation har genomförts för att säkerställa att brottsutbytesarbete integreras med utredningen av brottsmisstanken. Brottsutbytesfunktionen har fått en uppföljande, utbildande och strategisk roll. Fokus har inriktats på

- att effektivisera samverkan
- att korrekt mäta den
- att åtgärder för att återföra brottsvinster ska vidtas i samtliga fall där det finns förutsättningar för detta.

Ett stort antal utbildningsinsatser har genomförts både för egen och samverkande myndigheters personal.

Den långsiktiga satsningen för att utöka samverkan med internationella motsvarigheter har resulterat i en väsentlig ökning av ingående och utgående förfrågningar om brottsutbyte.

Försäkringskassan har det gångna året utvecklat fordringshanteringen för ärenden i den myndighetsgemensamma satsningen. En workshop har genomförts med Kronofogdemyndigheten för att underlätta informationsöverföring, och för att skynda på fordringsprocessen. Detta är något som är sprunget ur myndighetssamverkan och behovet ökar i takt med antalet ärenden som behandlas i samverkan.

Internt på Försäkringskassan pågår ett förbättringsarbete för att säkerställa att all information om tillgångar dokumenteras när de anträffas. Informationen är av vikt även för fordringshanteringen och i ett senare läge även för utmätning via Kronofogdemyndigheten.

Kronofogdemyndigheten har under 2012 i större utsträckning än tidigare deltagit i det myndighetsgemensamma arbetet i ärenden som beslutats av Operativa rådet vilket också har lett till ett bättre resultat.

Jourverksamheten hos Kronofogdemyndigheten har även under 2012 varit öppen för de samverkande myndigheterna. Syftet med verksamheten har varit att utanför ordinarie öppettider, omedelbart kunna säkerställa fordringar i tillgångar som de samverkande myndigheterna påträffat hos gäldenärer som misstänks för grov organiserad brottslighet eller gäldenärer som har samröre med sådan brottslighet.

Ett nordiskt seminarium kring grov organiserad brottslig-

het ur ett indrivningsperspektiv har anordnats för första gången. Seminariet hölls i Sverige med deltagare från Norge, Finland och Danmark. Syftet med seminariet var att förstärka samverkan mellan de nordiska länderna och utbyta erfarenheter från arbete med indrivning och utbyte av brott hos personer som betraktas tillhöra grov organiserad brottslighet.

Kustbevakningen har fortsatt att utveckla sin underrättelse- och spaningsverksamhet och har för sitt verksamhetsområde arbetat med styrkande av besittningsrätten av fritidsbåtar i de fall bulvaner använts för att undanhålla tillgångar.

Polisen har fortsatt sitt arbete för att uppnå bättre samverkan och en mer effektiv tillgångsinriktad brottsbekämpning i hela polisorganisationen. Man har även fortsatt arbetet med att alla led ska bli bättre på att ta tillvara den information som inhämtats vid Ruc.

Skatteverket har under 2012 intensifierat arbetet med borgenärsåtgärderna. Både antal företräddartalan och konkursansökningar har ökat. Antalet betalningssäkringar har ökat betydligt. Parallellt har ett arbete påbörjats för att hitta bättre samverkansmetoder för att säkra brottsutbytet.

Tullverket har utvecklat arbetet med tillgångsutredningar. Begreppet tillgångsutredning har definierats och förtydligats. Man har även skapat anvisningar om i vilka ärenden en sådan ska göras. Detta för att en tillgångsutredning ska bli en naturlig del av en brottsutredning när det finns skäl att anta att de misstänkta har tillgångar som eventuellt utgörs av vinning av brott. Möjligheten till förverkanden varierar mycket mellan olika ärenden, ärendetyper och projekt. Tillgångsutredningar av god kvalitet ökar dock alltid förutsättningarna för att få bifall för yrkanden om förverkande, även om Tullverket endast delvis kan påverka utfallet.

Tillgångsutredare har rekryterats och kompetenshöjande åtgärder inom området tillgångsutredning har genomförts.

Åklagarmyndigheten har under året vidtagit åtgärder på olika områden för att stärka arbetet med tillgångsinriktad brottsbekämpning. På det rättsliga området har myndigheten tagit fram två rättspromemorior som ska ge metodstöd för åklagarnas handläggning av dessa frågor²⁴ (förvar och kvarstad). Styrning och uppföljning av den operativa verksamheten vid de internationella åklagarkamrarna fokuserar på att maximera antalet yrkanden om brottsutbyte i domstol. Även arbetsmetoder och myndighetssamverkan har förbättrats. En arbetsplan

24 RättsPM 2012:9 Förvar och kvarstad – En handledning för åklagare. RättsPM 2012:10 Ett nytt arbetssätt – utredning av förverkande m.m., Handledning. Dnr: ÅM-A 2012/0257, Utvecklingscentrum Stockholm, december 2012.

har tagits fram liksom ett system för att identifiera lämpliga ärenden för ett effektivare arbete med att återföra brottsutbyte. Myndigheten har dessutom genomfört erfarenhetsseminarier för de internationella kamrarna med de finansiella utredarna och företrädare för Ekobrottsmyndigheten. Det har även skett utbildning i ämnet bland annat tillsammans med Kronofogdemyndigheten.

Arbetet har medfört ökade erfarenheter och kunskaper om tillgångsinriktad brottsbekämpning som medfört ett bättre resursutnyttjande och ett förbättrat resultat när det gäller tillgångsinriktad brottsbekämpning. Åklagarmyndighetens system för att identifiera lämpliga ärenden genom att göra förenklade tillgångsutredningar har visat sig vara framgångsrikt. Under året har framställda kvarstadsyrkanden och yrkanden om förverkanden ökat påtagligt. Den utökade samverkan med Kronofogdemyndigheten har också lett till en ökad verkställighetsprocent som nu ligger i paritet med den som gäller för skattebeslut. Åklagarmyndigheten har också arbetat vidare med att utveckla det internationella samarbetet för att effektivare kunna bedriva tillgångsinriktad brottsbekämpning utomlands.

Slutsatser från kvalitativa slutuppföljningar

Insatser som genomförts och avslutas efter beslut av Operativa rådet ska följas upp.²⁵

Under 2012 har slutuppföljningar av fem insatser färdigställt. Resultatet från fyra av dessa var känt redan under 2011, och redovisades föregående år. Den femte insatsen²⁶ är en senare avslutad insats som var riktad mot omfattande ekonomisk brottslighet. Insatsen är också en av dem som omfattat bred samverkan mellan olika myndigheter. Huvudaktörerna har varit Ekobrottsmyndigheten, Skatteverket, Aktionsgrupp Mitt och Aktionsgrupp Väst. Dessutom deltog Tullverket under en kortare period. Det var också den första insatsen med huvudsakligt fokus mot bekämpning av ekonomisk brottslighet, och den första som varit under ledning av Ekobrottsmyndigheten.

Bred myndighetssamverkan

Att Ekobrottsmyndigheten har lett arbetet för två aktionsgrupper med poliser har varit en förutsättning för att kunna arbeta över en så pass stor regional yta och mot flera olika typer av brott. Samverkan mellan Ekobrottsmyndigheten och Skatteverket var också mycket betydelsefull för resultatet.

Bedömningen är att arbetet i denna insats i många avseenden varit väl förberett och strukturerat, men det har även uppdagats vissa brister. Både samverkan mellan Ekobrottsmyndigheten och Skatteverket samt mellan Ekobrottsmyndigheten och Aktionsgrupp Väst omfattade en del problem genom att de haft olika perspektiv på vad som varit mest angeläget i insatsen. Detta medförde också en del besvär för de samverkande myndigheterna.

Förbättrad samverkan

En slutsats är att bättre och öppnare kommunikation hade skapat bättre förutsättningar för samverkan. Dessutom har det framhållits att det behövs mer återkoppling inom och mellan myndigheter efter det att insatsen avslutats. Grunden till ett framgångsrikt arbete bedöms ligga i en fungerande kommunikation och gemensam uppfattning om insatsens mål och riktning. Erfarenheterna från denna insats har gjort att förutsättningarna för samverkan mellan myndigheterna förbättrats. Samtliga aktörer anger också att samverkan har förbättrats mycket efter denna insats. Bilden av spaningsverksamheten var i stort sett positiv. ”Att få arbeta tillsammans med andra myndigheters spanare upplevs alltid som något positivt.” I insatsen arbetade spanare från Aktionsgrupp Mitt tillsammans med spanare från Aktionsgrupp Väst. ”De arbetade precis som vi” var en synpunkt som framfördes av en respondent.

Andra slutsatser som har kunnat dras av uppföljningen är att det är önskvärt med mer samverkan med Försäkringskassan och Kronofogdemyndigheten och att det fanns ett behov av högre kompetens om kvarstad och förverkande. Det framhölls också att det gavs en bra initial presentation av insatsen till spanarna, vilket var viktigt.

Resultatet i form av domar i tingsrätten bedöms ha blivit bra. Under insatsens gång fanns dock ett antal faktorer i samband med samverkan mellan myndigheterna, eller brist på sådan, som gjorde att potentiella gärningsmän inte blev föremål för åtal eller andra åtgärder som kunnat bli aktuella.

De särskilda utmaningar som finns vid arbete mot och utredning av ekonomisk brottslighet togs upp vid flera tillfällen. Till skillnad mot många andra typer av grov organiserad brottslighet är grov ekonomisk brottslighet i ett förundersökningsperspektiv ofta mer utmanande att avgränsa och definiera för åklagaren. Det uppkom också en del besvär med att komma överens om hur den ekonomiska brottsligheten skulle formuleras i insatsen.

Oväntat mervärde

Ett mervärde av insatsen var att den ledde till ett tillslag vid vilket ett grovt dopningsbrott uppdagades. Dopningsbrottet hade enligt uppgifter vid intervju inte uppdagats utan insatsen. ”När man rör om kommer även annan information”, var en synpunkt i samband med detta.

²⁵ Beslutsprotokoll från Operativa rådet, 2010-08-25.

²⁶ Operativa rådet: Rapport 5/2012.

Åtgärder till följd av Brå-utvärdering

Brottsförebyggande rådet (Brå) har utvärderat den myndighetsgemensamma satsningen mot grov organiserad brottslighet från augusti 2010 fram till december 2011. Utvärderingen hanterar satsningens första ett och ett halvt år, det vill säga arbetet från augusti 2009 till december 2010, främst med inriktning på de insatser som pågick under 2010.²⁷

Syftet med utvärderingen från Brå var att tidigt ta tillvara erfarenheter för att kunna göra justeringar och kompletteringar i den myndighetsgemensamma verksamheten. Under 2012 har synpunkterna som redovisades i rapporten omhändertagits.²⁸

De arbetsgrupper som deltagit i att formulera åtgärdsförslagen utifrån synpunkterna i rapporten delar i stort alla de synpunkter som Brå framför. Dessa kännetecknas dock mycket av iakttagelser av en verksamhet under uppstart med allt vad det innebär med att hitta former och skapa förutsättningar för samarbete i såväl Samverkansrådet och Operativa rådet som i aktionsgrupperna, Nuc och Ruc.

Det första året präglades mycket av att hitta gemensamma processer och ramverk. Flera av Brå:s synpunkter hade redan under 2011 blivit inaktuella då verksamheten fortloppande utvecklats.

Brå framför att uppföljningen kan utvecklas och att den borde omfatta ett betydligt bredare underlag avseende insatser totalt mot grov organiserad brottslighet. Att mäta effekterna bedöms dock av en arbetsgrupp som arbetat med synpunkterna i utvärderingen vara så avancerat och resurskrävande att det skulle kräva en betydande avsats, om det ens är möjligt.

När det gäller några av de övergripande iakttagelserna har dock arbetsgrupperna en avvikande uppfattning. Brå beskriver att samverkan inte ökat men blivit smidigare, vilket arbetsgrupperna bedömer vara i underkant. Samverkan har ökat kraftigt både i och utanför satsningen. Flera av myndigheterna beskriver detta i sina respektive årsredovisningar. Det finns nu uppbyggda kontakt- och informationskanaler som används för myndighetsgemensamt arbete över lag. Dessa kanaler används flitigt för myndighetssamarbete av alla ärendetyper och det har uppkommit stora synergieffekter även utanför arbetet.

Brå beskriver i rapporten förutsättningar för tre vägval: nationellt, regionalt eller en kombination av båda. Satsningen är till sin natur redan en kombination av båda. På regional nivå arbetar Ruc till övervägande del med de regionala behoven och skapar förutsättningar för regionalt operativt samarbete i linjeverksamheten. Det finns också en lokal nivå där fenomen eller brottslighet kring strategiska personer

upptäcks och förs upp till regional nivå. Ruc har också ett nationellt fokus. Vissa av de ärenden som handläggs blir förslag till nationella insatser för beslut i Operativa rådet. Ruc fokuserar också tillsammans med Nuc på utpekade strategiska personer, vilket länkar samman det nationella och regionala perspektivet. På nationell nivå verkar Operativa rådet genom de insatser som beslutas och hanteras nationellt av aktionsgrupperna och operativa enheter hos de samverkande myndigheterna.

Brå förordar en modell där strategin riktas mot fenomen eller geografiskt avgränsade problem av nationell betydelse alternativt mot individer med mer regional betydelse och brottsutredningar kopplat till dessa. Strategin vid framtagandet av den myndighetsgemensamma inriktningen har utgått från att identifiera de mest samhällsfarliga kapaciteterna inom tre brottsområden (företag i brottslig verksamhet, otillåten påverkan och våld²⁹) som är grogrunden för orättvisa, systemutnyttjande och rädsla i samhället. Utifrån dessa har sedan de personer som bedöms ha hög kapacitet inom alla tre områden identifierats. Personerna är multikriminella och ofta verkar de i internationella nätverk och går därför alltid inte att hänföra till specifika fenomen eller geografiska områden. Strategin kompletteras därför med ”särskilt strategiska skäl” vilket ger Operativa rådet en möjlighet att göra strategiska avväganden utöver de som utgår ifrån kapaciteterna inom alla de tre brottsområdena och även kunna prioritera fenomen eller territoriella problemområden.

Arbetsgrupperna anser att Brå i hög grad fokuserat på polisen och aktionsgrupperna. Hur den operativa verksamheten bedrivits vid övriga myndigheter omnämns nästan inte alls.

27 Rapport 2011:20 Bekämpning av organiserad brottslighet. Utvärdering av den myndighetsgemensamma satsningen mot grov organiserad brottslighet.

28 Omhändertagande av Brå-rapport med kommentarer och förslag till åtgärder. Redovisning till Operativa rådet 2012-03-28.

29 Numera våld och hot.

Reflektion och framåtblick från Operativa rådet

Operativa Rådet samlar 31 myndigheter. När vi träffas en gång i månaden är vi alltså många representanter som ska vara överens. Vi har olika perspektiv, kunskap och erfarenheter. Men vi har ett gemensamt mål – att bekämpa den grova organiserade brottsligheten.

För att ta beslut i rådet krävs konsensus mellan alla myndigheter. Satsningens inriktning är given av Samverkansrådet. I beredningarna vid Kansliet ventileras fördelar, nackdelar och olika alternativ. När vi tar beslut vid våra möten i Operativa rådet är de välgrundade och välförankrade. Det känns att vår vilja och förmåga att samarbeta växer sig allt starkare.

Rådets storlek är inte bara en utmaning, utan även en styrka. Genom att så många myndigheter gått samman kan vi angripa den organiserade brottsligheten från flera håll. Tillsammans kommer vi åt den organiserade brottsligheten, nätverken, brottsvinsterna, stöldgodset och tillgångar, ofta i form av statussymboler. Samarbetet ger oss en unik kraft.

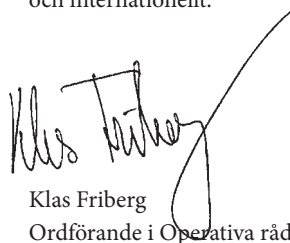
Redovisningen för 2012 visar att satsningen når goda resultat, även om det kvantitativa resultatet avseende fängelseår är lägre än året före. Det beror till största delen på att rättegången för Södertäljeärendet, satsningens största insats, fick tas om och att resultatet inte kan räknas till 2012. Ett glädjande kvantitativt resultat är däremot att övriga myndigheter, förutom Polisen, lägger allt mer tid och resurser i insatserna samt att vi kommit åt mer av de kriminellas vinning.

Den kvalitativa uppföljningen för 2012 är tydligare än tidigare år. Det är positivt. Allt går inte att mäta i siffror. Uppföljningen visar att vi i högre grad använder gemensamma

metoder för underrättelsearbetet, både inom Polisen och i övriga myndigheter. Gemensamt synsätt ger oss bättre möjligheter att arbeta enligt den kriminalarboristiska metoden, vilket i sig ökar våra chanser att arbeta mot rätt individer, det vill säga mot dem som har makten i den kriminella världen eller deras nätverk.

När jag blickar framåt ser jag att det finns stor potential i de regionala underrättelsecentren, de så kallade Ruc:arna. Årsredovisningen speglar resultaten på nationell nivå, men de samverkande myndigheterna gör ett bra arbete inom Ruc:arna, med samma metoder som används nationellt. Jag tror att insatserna utifrån arbetet i Ruc kan bli fler och att myndigheterna kan sätta in mer resurser, både för underrättelsearbetet och för operativa insatser. På så sätt kan vi nå ännu bättre resultat regionalt.

Sammantaget visar arbetet att vi ska fortsätta att arbeta tillsammans, uthålligt och långsiktigt, för att försvåra för den grova organiserade brottsligheten att verka i Sverige och internationellt.

Klas Friberg
Ordförande i Operativa rådet

Bilaga 1. Regeringsuppdraget

Under hösten 2007 tog regeringen beslut om en nationell satsning mot den grova organiserade brottsligheten. Justitiedepartementet gav ett antal experter i uppdrag att lämna förslag till åtgärder för en effektivare och mer uthållig bekämpning av denna brottslighet. Med stöd av experternas förslag³⁰ utformade regeringen ett beslut för hur arbetet skulle gå vidare.

I juli 2008 fick Rikspolisstyrelsen i uppdrag att säkerställa en effektiv och uthållig verksamhet för bekämpning av den grova organiserade brottsligheten. Arbetet skulle bedrivas tillsammans med Ekobrottsmyndigheten, Kriminalvården, Kronofogdemyndigheten, Kustbevakningen, Skatteverket, Säkerhetspolisen, Tullverket och Åklagarmyndigheten. Under 2010 anslöt även Försäkringskassan till den myndighetsgemensamma satsningen mot grov organiserad brottslighet och ingår numera både i Samverkansrådet och i Operativa rådet.

I uppdraget ingår att vidta åtgärder för att

- inrätta särskilda aktionsgrupper vid åtta polismyndigheter och Rikskriminalpolisen
- etablera permanenta myndighetsgemensamma Ruc³¹ på åtta platser i landet
- fortsätta att utveckla ett myndighetsgemensamt Nuc³²
- säkerställa en bred myndighetsrepresentation i Operativa rådet där representanterna har befogenhet att fatta bindande beslut för den myndighet de företräder.³³

Uppdraget omfattade också att myndigheterna i övrigt skulle överväga och vidta åtgärder som bidrar till att genomföra uppdraget. Polisen fick i uppdrag att ansvara för all samordning i samband med att uppdraget genomfördes. Regeringen uttryckte tydligt att utgångspunkten för uppdraget skulle vara att detta genomfördes utifrån en av myndigheterna gemensamt framtagen lägesbild, som utmynnade i ett beslut om en gemensam nationell strategisk inriktning.

I uppdraget ingår också att årligen redovisa resultaten av den särskilda satsningen för att bekämpa den grova organiserade brottsligheten.

Slutredovisningen av uppdraget överlämnades till regeringen i slutet av juni 2009.³⁴ I redovisningen presenterades bland annat att det ursprungliga Operativa rådet skulle delas i två råd: Samverkansrådet och Operativa rådet i en ny konstellation.

30 Nationell mobilisering – överväganden och förslag (Ds 2008:38).

31 Regionala underrättelsecenter.

32 Nationellt underrättelsecenter.

33 Regeringsbeslut I:7 Uppdrag till Rikspolisstyrelsen och andra berörda myndigheter att vidta åtgärder för att säkerställa en effektiv och uthållig bekämpning av den grova organiserade brottsligheten (Ju2008/5776/PO).

34 Slutredovisning regeringen 2009-06-26 (POA 400-4599/08).

Bilaga 2.

Den myndighetsgemensamma plattformen

Samverkansrådet

Rådets huvuduppgift är att beställa en myndighetsgemensam lägesbild av den grova organiserade brottsligheten och att fatta beslut om den strategiska inriktningen för den myndighetsgemensamma satsningen. Samverkansrådet består av tio myndighetschefer. Rådet sammanträder två gånger per år med rikspolischefen som ordförande och rikskriminalchefen som föredragande. Beslut fattas alltid i konsensus.

Operativa rådet

Operativa rådet består av operativa chefer från de samverkande myndigheterna. Representanterna i rådet har mandat att för sin myndighet eller polisregion fatta operativa beslut, vilket bland annat innebär att det ska finnas resurser att tillgå när det krävs för en insats. Operativa rådet har i uppgift att prioritera den nationella operativa inriktningen samt att besluta om användandet av aktionsgrupperna och andra multidisciplinära resurser³⁵ i enskilda insatser. Beslut fattas alltid i konsensus med rikskriminalchefen som ordförande.

Kansliet för Samverkansrådet och Operativa rådet

Till stöd för de båda råden finns ett kansli. Detta består av sju personer. Kansliet utgör en myndighetsgemensam berednings-, uppföljnings- och redovisningsfunktion. Kansliets huvuduppgift är att planera, bereda, lämna förslag till beslut, protokollera samt följa upp Samverkansrådets och Operativa rådets möten. Dessutom ansvarar Kansliet för att årligen sammanställa en redovisning till regeringen rörande resultatet av den myndighetsgemensamma satsningen mot grov organiserad brottslighet.

Nationellt underrättelsecenter – Nuc

Arbetet med att utveckla Nuc ingick i regeringsuppdraget. Under 2009 startade formeringen av Nuc tillsammans med de samverkande myndigheterna³⁶. Nuc består av en handläggargrupp som leds av en styrgrupp och stöds av en arbetsgrupp. En samordnare och en biträdande samordnare koordinerar Nucs uppdrag. Medlemmar i styrgruppen är Operativa rådet. Under 2012 ingår Migrationsverket i styrgrupp, arbetsgrupp och handläggargrupp.

Regionala underrättelsecenter – Ruc

Ruc består av en styrgrupp och en handläggargrupp med handläggare från samverkansmyndigheterna samt Migrationsverket. Åklagarmyndigheten är enbart representerad i styrgruppen. Centren finns på åtta platser i landet³⁷. Sam-

mansättningen i grupperna och mötesfrekvensen ser olika ut, men i regel arbetar handläggarna cirka tre dagar i veckan i gemensamma lokaler. Alla förslag till insatser som ska beslutas i Operativa rådet ska ha bearbetats av Ruc alternativt Nuc.

Aktionsgrupper

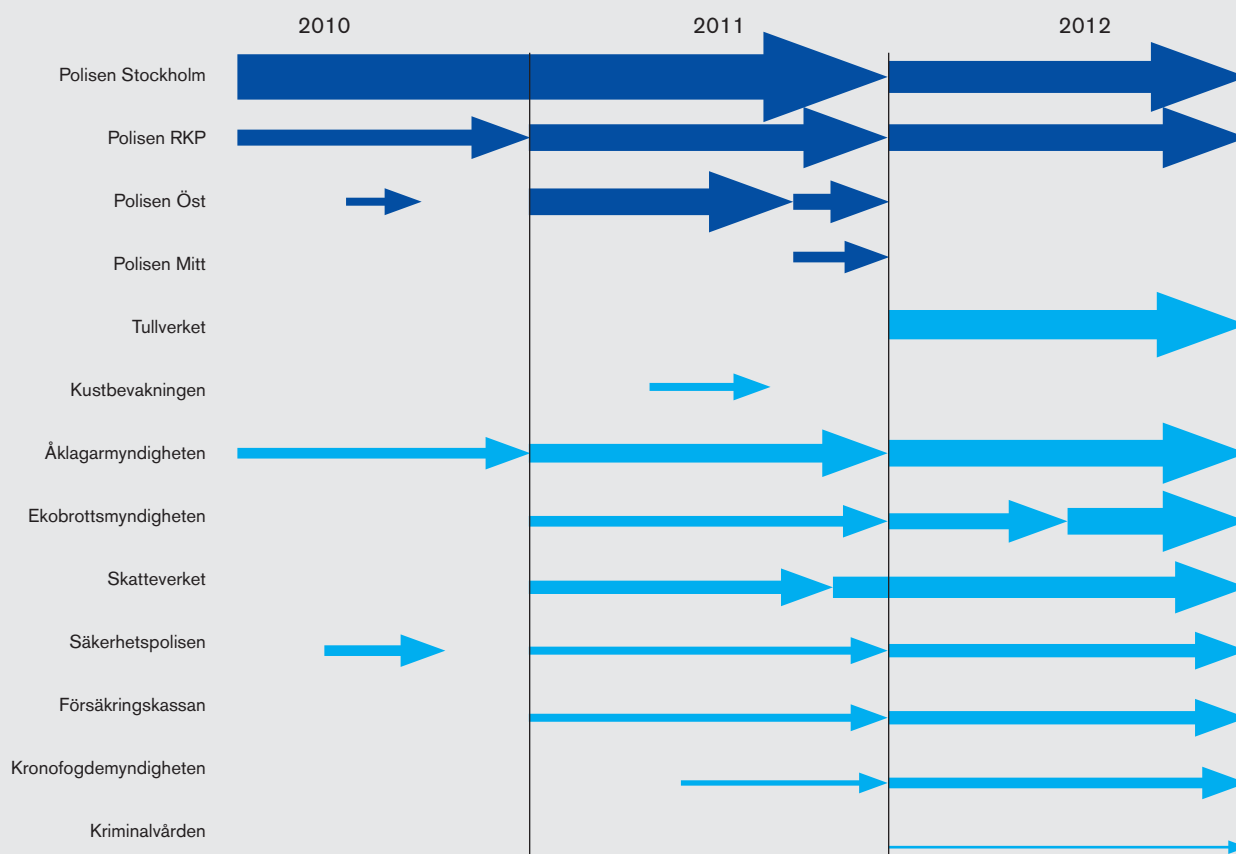
Aktionsgrupperna består av 200 polisanställda som är fördelade på sju regioner och Rikskriminalpolisen. Grupperna består av chefer/ledare, spanare, utredare, analytiker, registratorer och administratörer. Aktionsgruppernas sammansättning och storlek varierar. Regionerna Stockholm, Väst, Syd och Rikskriminalpolisen har vardera 30 anställda medan regionerna Nord, Bergslagen, Mitt och Öst har vardera 20 anställda. Aktionsgrupperna är administrativt och fysiskt placerade i åtta polismyndigheter (inom ramen för regionindelningen där Nord är delad på två orter) och vid Rikskriminalpolisen, de ska verka nationellt och flexibelt. Grupperna ska i princip uteslutande arbeta i insatser beslutade av Operativa rådet.

³⁵ Med multidisciplinära resurser avses här resurser från de samverkande myndigheterna, där varje myndighet har sitt kompetensområde.

³⁶ I detta forum ingår även Migrationsverket.

³⁷ Göteborg, Malmö, Norrköping, Stockholm, Sundsvall, Umeå, Uppsala och Örebro.

Bilaga 4. Exempel på omfattande samverkan, Södertäljeinsatsen

Figur 6. Schematisk bild över deltagandet av olika myndigheter/regioner (polisen) i Södertäljeinsatsen.

Under hela Södertäljeinsatsen (den del som beslutats av Operativa rådet), som inleddes i maj 2010, har det redovisats en stor resursinsats av polisen i Stockholm. Rikskriminalpolisen, Åklagarmyndigheten och Säkerhetspolisen är de som därutöver arbetat mest uthålligt i insatsen. Under 2011 arbetade Aktionsgrupp Öst i Södertäljeinsatsen med en stor resursinsats. I slutet av året arbetade även Aktionsgrupp Mitt i insatsen. Under mars 2011 redovisas en sammanlagd arbetad tid för polisen motsvarande cirka 80 heltidstjänster i insatsen. Från och med denna månad och till och med utgången av 2012 har det varit en både omfattande och bred myndighets-samverkan i insatsen.

Från inledningen av 2011 har Skatteverket, Ekobrottsmyndigheten och Försäkringskassan redovisat arbetad tid i insatsen. Under senare delen av 2011 ökade arbetstiden för Skatteverket och sedan har tiden legat kvar på den nivån till slutet av 2012, då den arbetade tiden ökade ytterligare. Ekobrottsmyndigheten har ungefär samma utveckling, särskilt under 2012. Under andra hälften av 2011 börjar det redovisas deltagande i insatsen från Kronofogdemyndigheten, som

också redovisar en tydlig ökning av arbetad tid i slutet av 2012. Deltagandet från Försäkringskassan följer i stort sett Kronofogdemyndighetens och med ungefär samma resursinsats.

Under 2012 var den redovisade resurstiden för polisen i Stockholm mindre än de föregående åren och utgjorde "endast" en tredjedel av den totala tiden i insatsen. Den sammanlagda andelen för polisen (inklusive tiden för Rikskriminalpolisen) var något över hälften. Främst är det Tullverket som i en underinsats till Södertäljeinsatsen står för den arbetade tid utöver polisens. Tullverkets resursinsats har varit nästan lika stor som Stockholmspolisens under 2012 – de har dock arbetat mot olika personer och fenomen inom insatsen.

Åklagarmyndighetens tid i insatsen under 2012 följer väl förberedelserna för åtalet i rättegången i tingsrätten. Eftersom den domen återförvisades, har tiden för Åklagarmyndigheten också avsett förberedelserna för den nya rättegången, som började i november 2012.

Bilaga 5. Bilagd statistik

Tabell 7. Redovisade resurstimmar uppdelat över respektive myndighet 2010-2012 (avrundade cirkavärden).

	Antal**			Andel(%)*		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Totalt	377 000	345 000	435 000	100	100	100
Polisen	333 000	265 000	325 000	88	77	75
– Aktionsgrupp	242 000	215 000	240 000	64	62	55
– Linjepersonal	91 000	50 000	85 000	24	15	21
Summa andra myndigheter	44 000	80 000	110 000	12	23	25
Skatteverket	5 300	14 800	31 000	1,4	4,3	7,1
Tullverket	11 700	21 500	28 000	3,1	6,2	6,4
Ekobrottsmyndigheten	13 500	23 800	24 000	3,6	6,9	5,5
Åklagarmyndigheten	9 800	14 600	18 500	2,6	4,2	4,2
Kustbevakningen		3 800	2 500	0,0	1,1	0,6
Försäkringskassan		260	1 700	0,0	0,1	0,4
Kronofogdemyndigheten	270	220	1 100	0,1	0,1	0,3
Säkerhetspolisen	1 100	440	700	0,3	0,1	0,2
Kriminalvården	2 000	100	190	0,5	0,0	0,0

*Baserat på de ej avrundade värdena.

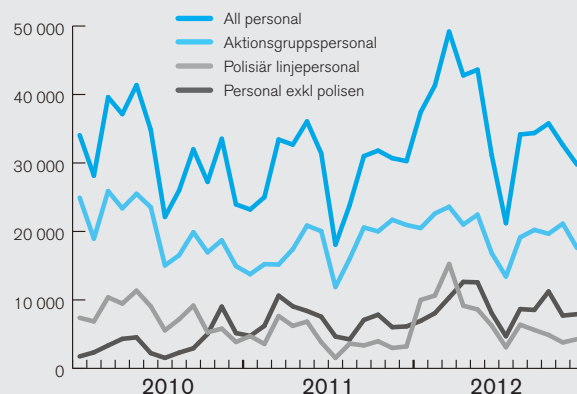
**Avrundningarna innebär vissa mindre avrundningsfel när värden summeras till övergripande kategorier.

Tabell 8. Redovisade beslag av narkotika 2009-2012 (avrundade cirkavärden).

	Amfetamin		Cannabis/Marijuana	
	Kvantitet (kg)	Insatser	Kvantitet (kg)	Insatser
2009	23	2	2	2
2010	31	4	71	5
2011*	22	5	29	2
2012*	28	4	48	6
Totalt	104		150	

*Till detta kommer beslag utomlands, som kan kopplas till insatser beslutade av Operativa rådet, av stora mängder amfetamin (2012) samt prekursorer som kan användas för narkotikatillverkning (2011).

Figur 7. Utvecklingen av den redovisade arbetstiden för tre huvudkategorier av aktörer samt totalt åren 2010-2012.

Tabell 9. Redovisade beslag av skjutvapen 2010-2012.

	Automatvapen		Gevär		Pistoler/revolvrar		Sprängmedel/granater*	
	Insatser	Insatser	Insatser	Insatser	Insatser	Insatser	Insatser	
2009			1	1	4	3	1	1
2010	3	2	1	1	13	5	1	1
2011	8	3	2	2	43	5	2	2
2012**	13	2	5	3	20	4	3	2
Totalt	24		9		80		7	

*Räknat efter antal beslag (typ), vilket innebär att omfattningen av sprängmedel/granater kan variera mycket.

**Under 2012 beslagtogs också nästan 70 vapen i Malmö i det särskilda arbetet som vidtogs mot problematiken i staden – osäkert dock hur många av vapnen och vilka som ingick i arbetet inom den insats som beslutades av Operativa rådet. Dessutom har ett stort beslag av vapendelar enbart medräknats i den delen som de kunnat sättas ihop till kompletta vapen. Som en del av en insats under 2012 har beslag av sprängmedel och vapen även skett i annat land.

Utgivare:
Rikspolisstyrelsen
Box 12256
102 26 Stockholm